

Meri-Rastilan luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma vuosille 2025–2034

Tekijät Timo Metsänen, Sonja Still, Rauno Yrjölä



Kaupunkiympäristön julkaisuja VVVV:NO

Meri-Rastilan luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma vuosille 2025–2034

Timo Metsänen, Sonja Still, Rauno Yrjölä

Kannen kuva | Timo

Julkaisija | Helsingin kaupunki / Kaupunkiympäristön toimiala

ISBN | XXX-XXX-XXX-XXX-X

ISSN | 2489–4230

Sisällys

1	Johdanto	7
1.1	Alueen perustiedot.....	9
1.2	Suunnittelun tausta.....	15
1.3	Osallistaminen.....	21
2	Luonnon monimuotoisuuden nykytila	22
2.1	Luontoselvitykset ja -seurannat	22
2.2	Arvokkaat geologiset kohteet.....	23
2.3	Luontotyytit ja kasvillisuus	25
2.4	Lepakot	51
2.5	Linnut	53
2.6	Käävääkkäät	59
2.7	Merkittävä lajisto	61
2.8	Haitalliset vieraslajit.....	65
3	Uhkatekijät	68
4	Luonnonhoidon suunnitelma.....	70
4.1	Luonnonhoidon toimenpiteet	70
5	Virkistyskäytön nykytila.....	74
6	Virkistyskäytön suunnitelma	78
6.1	Virkistyskäytön ohjaus ja palvelurakenteet.....	79
7	Vastuutahot.....	83
8	Luonnon seuranta	84
9	Suunnitelman vaikutukset	86
10	Kustannukset ja aikataulu.....	87
11	Lähdeluettelo	89
	Liite 1: Ehdotus rauhoitusmääräyksiksi	90
	Liite 2: Kuviokohtaiset luontotiedot	92
	Liite 3: Toimenpiteiden aikataulu: kertaluontoiset investoinnit	104
	Liite 4: Toimenpiteiden aikataulu: toistuva luonnonhoito ja kunnossapito	105
	Liite 5: Seurantojen aikataulu	106
	Kuvailulehti	107

Presentationsblad.....	108
Description.....	109

1 Johdanto

Meri-Rastilaan perustettava luonnonsuojelualue sijaitsee Vuosaaren Meri-Rastilassa Vartiokylänlahden rannalla. Luonnonsuojelualue koostuu kahdesta osa-alueesta, laajemmasta metsäisestä alueesta (32,8 ha) ja sen pohjoispuolisesta Meri-Rastilan muinaisrantakivikosta (2 ha). Alue on Helsingin kaupungin omistuksessa.

Kohde kuuluu Helsingin luonnonsuojeluohjelmaan vuosille 2015–2024 (Erävuori ym. 2015). Ohjelmassa suojelun tarkoituksena on määritelty arvokkaan metsäalueen monimuotoisuuden ja lähes luonnontilaisen muinaisrantakivikon säilyttäminen.

Luonnonsuojelualueen metsät ovat pääasiassa luonnontilaisen kaltaisia tuoreita ja lehtomaisia kangkaita sekä kalliometsiä. Lisäksi alueen eteläosassa on lehtoja. Lahopuuta esiintyy monin paikoin runsaasti. Muinaisrantakivikkoja esiintyy laajemminkin kuin pohjoisella osa-alueella (Erävuori ym. 2015). Meri-Rastilan metsäalue sisältyy Helsingin arvokkaisiin lintualueisiin (Ellermaa, 2018b) ja alue on myös Helsingin arvokkaimpia kääpäkohteita (Erävuori ym. 2015). Lisäksi osa alueesta sisältyy tärkeän lepakoalueen rajaukseen (Siivonen, 2003 ja Wermundsen, 2014). Alueella on myös Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmään rajattuja arvokkaita kasvillisuuskohteita ja uhanalaisia luontotyyppejä.

Tulevaisuudessa luonnonsuojelun suurin haaste Meri-Rastilassa on virkistyskäyttöpaineen kasvu. Lähialueilla kasvava asukasmäärä lisää liikkumista alueella, koska alueesta tulee monen uuden asukkaan lähivirkistysalue. Lisääntyvä liikkuminen alueella voi väistämättä johtaa kasvillisuuden kulumiseen ja lisääntyneeseen roskaamiseen, ellei asiaa huomioida esimerkiksi reittien ja opasteiden suunnittelussa. Hoito- ja käyttösuunnitelman keskeisenä tavoitteena on ohjata ja kanavoida alueen virkistyskäyttöä, jotta luonnon monimuotoisuus Meri-Rastilassa säilyy tai jopa paranee.

Hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen aloitettiin keväällä 2024. Kevään ja kesän aikana alueelta kartoitettiin pesimälinnusto sekä kasvillisuus ja luontotyytit. Hoito- ja käyttösuunnitelman ovat laatineet Timo Metsänen ja Sonja Still (Luontoselvitys Metsänen Oy) sekä Rauno Yrjölä (Ympäristötutkimus Yrjölä Oy).

Hoito- ja käyttösuunnitelmatyötä varten perustettiin ohjausryhmä, joka kokoontui kolme kertaa. Ryhmään kuuluivat ympäristöpalveluista työn ohjaajana toiminut Jere Salminen sekä Antti Helakallio, Virpi Karén ja Hanna Seitapuro, yleisten alueiden viherkunnossapidosta Vesa Koskikallio, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu -palveluista Tiina Saukkonen, asemakaavoituksesta Anna Johanson ja Johanna Marttila, Staran ympäristönhoidosta Janne Snellman ja Sanna Kähkölä sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan tilapalveluista Hannu Airola. Ohjausryhmän jäsenet ovat kommentoineet hoito- ja käyttösuunnitelmaa useissa vaiheissa valmistelua. Lisäksi Mira Lainiola ja Raisa Ranta ympäristöpalveluista kommentoivat suunnitelman virkistyskäyttöä koskevaa osuutta ja Tuukka Linnas asemakaavoituksesta luonnonsuojelualueen rajausta ja reitti yhteyksiä ympäröiville alueille.

Raportin tulosteita ja sähköisiä versioita, paikkatietoaineistoja ja valokuvia säilytetään Helsingin kaupungin ympäristöpalveluissa.



Kuva 1-1. Näkymä Meri-Rastilan metsäalueelta. Rauno Yrjölä



Kuva 1-2. Meri-Rastilan alueen etelärantaa. Rauno Yrjölä

1.1 Alueen perustiedot

Meri-Rastilan luonnonsuojelualue on pääosin luonnontilaisen kaltaista tuoretta ja lehtomaista kangasta sekä kalliometsää. Siihen sisältyy erillisenä osa-alueena metsäalueen pohjoisosassa sijaitseva Litorina-meren rantakivikko, joka kuului jo luonnonsuojeluohjelmaan vuosille 2008–2017.

Luonnonsuojelualue sisältyy kokonaisuudessaan laajempaan Meri-Rastilan arvokkaaseen metsäalueeseen. Vuonna 2022 koko Vuosaaren alueella tehtiin metsäalueiden monimuotoisuuden arviointi, jossa käytetyn luontoarvoindeksin arvo oli suurimassa osassa Meri-Rastilan metsää kohtalaisen korkea, lounaisosan ranta-alueella korkea (Vanhatalo ym. 2022).

Metsäalueen puusto on kuusivaltaista, mutta kallioalueilla etenkin eteläosan ulkoilutien varrella on mäntyvaltaista kuivahkoa ja kuivaa kangasta. Lehtoja on alueen eteläosassa ja Vartiokylänlahden rannalla. Metsässä on laajalti runsaasti lahoppua. Kallioiden välissä on muutama suopainanne, joista edustavin on pohjoisosassa sijaitseva Länsi-Rastilan kallioneva. Vetinen suo on pääosin luh- taista nevaa, jonka laidoilla on kapea rämereunus. Toinen arvokas kasvillisuuskohde on eteläpäässä Ramsinniementien varressa sijaitseva Ramsinkannaksen lehto. Sen kasvillisuus on pääosin kosteaa lehtoa (isoalvejuuri- ja hiirenporraslehtoa), mutta sisäosissa on myös saniaiskorpilaikkuja. Puuston muodostavat kuusi, hieskoivu, tervaleppä, haapa ja pihlaja. Kasvistoon kuuluvat alueellisesti uhan- alaiset lajit korpisara ja hentosara. (Erävuori 2015.)

Metsäalueen kasvillisuutta ja luontotyyppejä on inventoitu hoito- ja käyttösuunnitelmaa varten vuonna 2022 (Lammi & Vauhkonen 2023) ja uudelleen hks:n työn yhteydessä vuonna 2024. Uhan- alaisimpia luontotyyppejä alueella ovat eri-ikäiset kuivahkot kankaat, lehtokorvet, avoimet laakeat kalkkikalliot, borealiset piensuot, vanhat havupuuvaltaiset tuoreet kankaat ja vanhat havupuuval- taiset lehtomaiset kankaat. Alueella on myös noroja. Merkittäviä kasvilajeja ovat hento- ja korpisara, hirssisara, harmaapoimulehti, maariankämmeekkä, kotkansiipi, rantayrtti, lehtokorte ja lehtopalsami.

Alue on Helsingin arvokkaimpia kääpäkohteita. Tutkitulta alueelta, joka on hieman laajempi kuin suojeluohjelmaan rajattu alue, on tavattu kaikkiaan 93 lajia kääpiä, joista puolet on arvokkaita elinym- päristöjä ilmentäviä lajeja. Havaittuihin lajeihin kuuluu vaarantunut kuusensitkokääpä, kuusi alueel- lisesti uhanalaista lajia ja neljä silmälläpidettävää lajia (Erävuori ym. 2015, Savola 2012, Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä, 2024).

Alueen länsiosa kuuluu Vartiokylänlahden tärkeään lepakkoalueeseen (Wermundsen ym. 2014). Linnustollisesti arvokas Vartiokylänlahden itäpuolinen metsä, käsittää suurimman osan suojeluoh- jelmaan rajatusta alueesta. Alueella on pesinyt mm. pikkusieppo ja idänuunilintu (Helsingin luonto- tietojärjestelmä). Linnustoa selvitettiin uudelleen vuonna 2024, jolloin alueella havaittiin 49 lajia, joista 27:lle tulkittiin reviiri. Alueen linnustotiheys oli 365 paria/km². Merkittävimmät pesimälajit vuonna 2024 olivat punaisella listalla olevat kanahaukka, tervapääsky, närhi ja viherpeippo (Sulan- der 2024, julkaisematon aineisto).

Metsäalueen lounaisosassa on kolme muinaisrantakivikkoa ja pohjoisosassa yksi laajempi kohde, joka on näistä kohteista edustavin (Erävuori ym. 2015, Salla 2004). Pohjoisin kohde kuluu myös Museoviraston arkeologisiin kohteisiin (numero 1000030640). Meri-Rastilan alueelta ei ole tiedossa muita suojeltuja muinaisjäännöksiä.

Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa alueen laajuus on noin 24,8 hehtaaria. Luonnonsuojelualue perustetaan kuitenkin laajempaan, 34,8 hehtaarin kokoiseen (kuva 1-5). Alue voitiin maankäytöllisten ristiriitojen puuttuessa rajata luonnonsuojeluohjelmassa esitettyä laajemmaksi johtuen arvokkaiden luontotyyppien esiintymisestä.

Alueen eteläpuolisen aluesuunnittelun takia Ramsinniementien varteen on jätetty suojelematta kymmenen metriä leveä vyöhyke. Saman levyinen vyöhyke on jätetty luonnonsuojelualueen ulkopuolelle myös tonttien reunoilla, jotta vaaralliset puut voidaan poistaa läheltä tontteja koneellisesti. Poikkeus on tehty alueen itäreunalla sijaitsevan arvokkaan ja herkän kalkkikallion kohdalla; sillä sen kasvillisuus ei kestä koneella ajamista. Merenrannassa aluerajaus noudattaa rantaviivaa. Luonnonsuojelualueen rajaus on esitetty kuvan 9.1 kartalla.



Kuva 1-3. Meri-Rastilan luonnonsuojelualueen sijainti Helsingissä ja rajaus kantakartalla.



Kuva 1-4. Meri-Rastilan metsää ja kallioaluetta. Rauno Yrjölä



Kuva 1-6. Vartiokylänlahden rantakalliota ja kivikkorantaa. Rauno Yrjölä



Kuva 1-7. Vartiokylänlahden ruovikkorantaa. Rauno Yrjölä



Kuva 1-8. Pohjoisen osa-alueen muinaisrantakivikkoa. Rauno Yrjölä



Kuva 1-9. Maapuu muinaisrannan vierellä. Rauno Yrjölä

1.2 Suunnittelun tausta

Taulukko 1.2 Suunnittelun tausta.

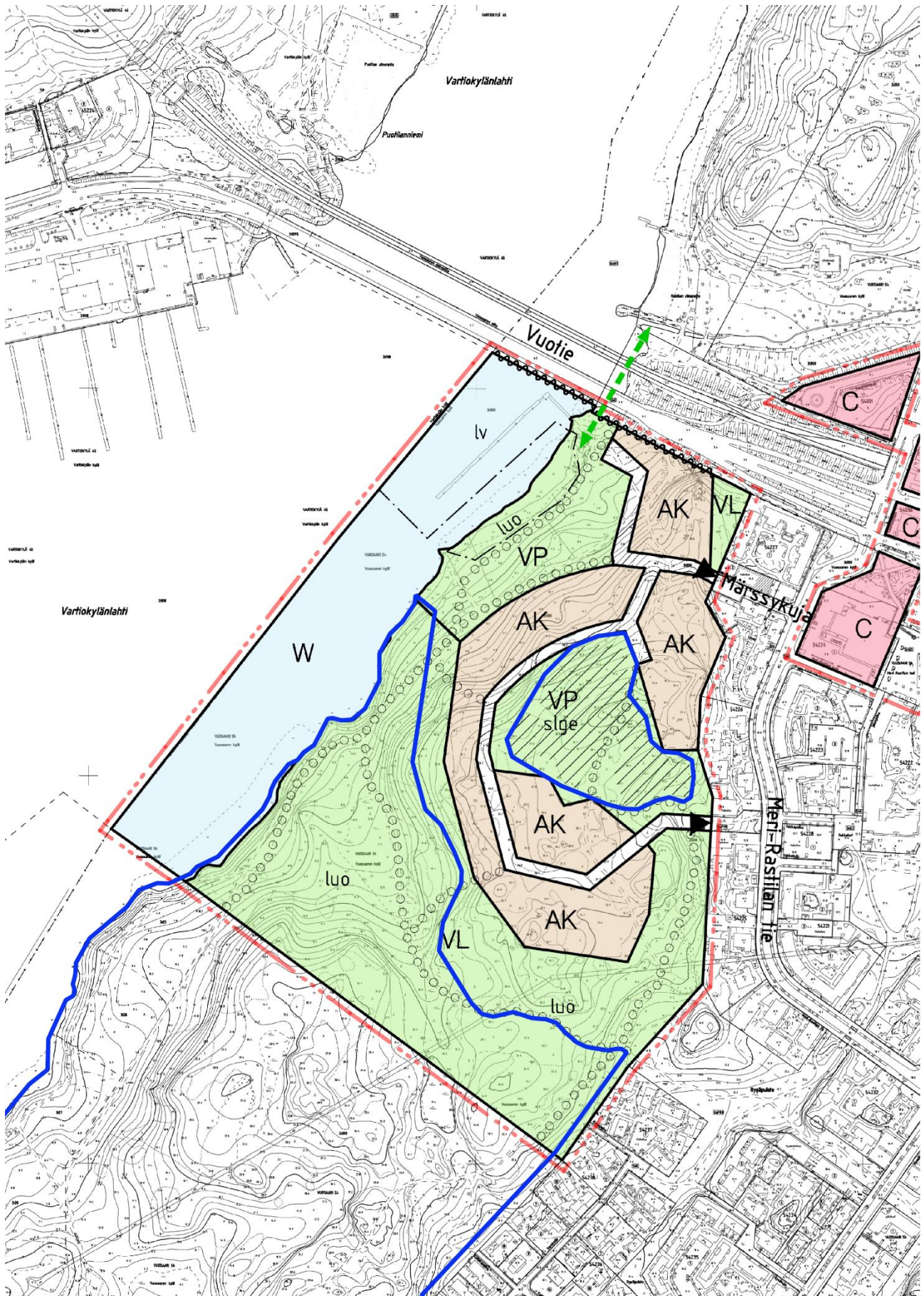
Historia	Alue kuuluu Helsingin Vuosaaren kaupunginosaan. Vanhastaan alue on kuulunut Rastilan (Rastböle) keskiajalta periytyvän kartanon alueisiin, jonka maat Helsingin kaupunki hankki omistukseensa 1950-luvun alussa. Alue oli pitkään osa metsäistä Rastilan ulkoilualuetta, kerrostaloja Meri-Rastilan alueelle alettiin rakentaa 1990-luvun alkupuolella.
Kaavoitus	Alueella on voimassa yleiskaava 2016, jossa Meri-Rastilan metsä on pääosin osoitettu virkistys- ja viheralueeksi. Koillisosa ja Verkkotien länsipuolella oleva alueen reuna on osoitettu asuntovaltaiseksi alueeksi (A2). Myös Ramsinniementien reunassa on kapealti asuntavaltaista aluetta (A4). Alueen pohjoisosassa on voimassa osayleiskaava, tunnus 12155 Meri-Rastila. Osayleiskaavassa on osoitettu muinaisrannan paikalle puisto (VP) lisämerkinnällä suojeltava geologisesti arvokas kohde (slge). Muualla luonnonsuojelualueen kohdalla on lähivirkistysaluetta (VL) lisämerkinnällä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (luo). Luonnonsuojelualueen viereen, muinaisrannan ympärille on osoitettu kerrostalovaltaista aluetta (AK). Alueen eteläosassa on voimassa asemakaava, tunnus 11880. Kaavassa luonnonsuojelualue on merkitty lähivirkistysalueeksi (VL). Lisäksi luonnonsuojelualueen vieressä on loma-asuntojen aluetta (RA/s) alueella olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden huviloiden ympäristössä ja uusi pientalojen erilliskortteli (AO) Verkkopolun etelä- ja länsipuolella.
Muut suunnitelmat	Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelmassa (VISTRA II) alue on osa Itä-Helsingin kulttuuripuiston vihersormea. Alueen länsiosaa halkova ulkoilutie on merkitty suunnitelmassa päärantareitiksi ja vihersormen pääreitiksi. Lisäksi alueella kulkee VISTRA II:n täydentäviä yhteyksiä. Länsiosan ulkoilutiellä kulkee nykyisin Helsingin Itäinen rantareitti. Kaupunki on myös osoittanut saman reitin ohjeellisessa pyöräliikenteen tavoiteverkossa pääreitiksi. Suurimmassa osassa luonnonsuojelualueella ei ole voimassa olevaa yleisten alueiden suunnitelmaa. Alueen eteläosaan ulottuva Ramsinkannas, kuuluu Vuosaaren yleisten alueiden suunnitelmaan (Helsingin kaupunki & Ramboll 2019), Ramsinkannaksen alue on sen mukaan mm. maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö, joka pitää säilyttää. Meri-Rastila on yksi erikseen nimetyistä kaupunkiuudistusalueista. Uudistusta luonnehditaan luonnon ja virkistyksen osalta seuraavasti: ”Meri-Rastilan virkistysalueet ja alueen solmukohdat parantuvat. Ympäristön parannuksia tehdään katu- ja puistouudistusten avulla ja vahvistetaan

kestävän liikkumisen/pyöräilyn ja jalankulun mahdollisuuksia/yhteyksiä siten, että meri on entistä paremmin saavutettavissa.” (Helsingin verkkosivut.)

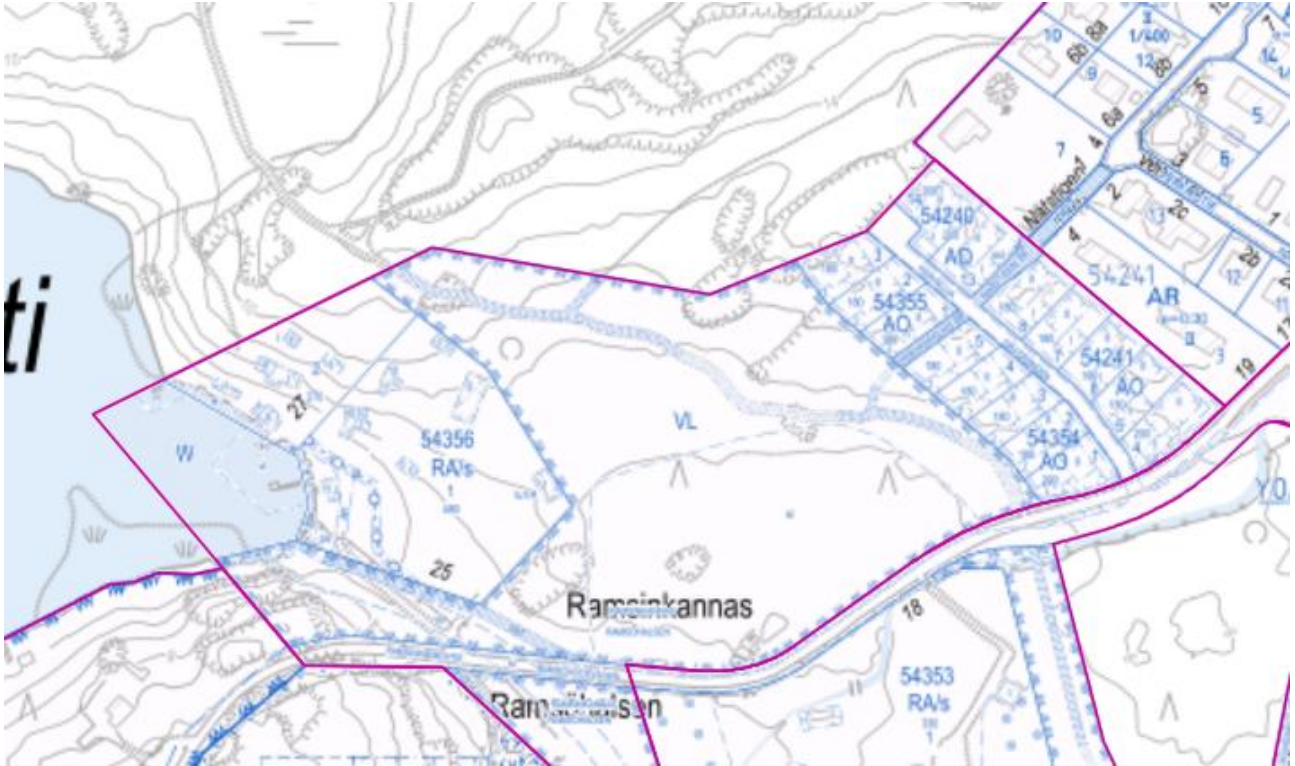
Meri-Rastilan metsään rakennettavasta luontopolusta on jätetty valtuustoaloite vuonna 2020 (<https://ahjojulkaisu.hel.fi/6ABFC2BE-A562-CEB6-9AFF-760157C00000.pdf>). Aloitteessa ehdotetaan, että Meri-Rastilan metsään suunnitellaan luontopolku yhdessä paikallisten asukkaiden kanssa.



Kuva 1-10. Työryhmä maastokäynnillä alueella. Rauno Yrjölä



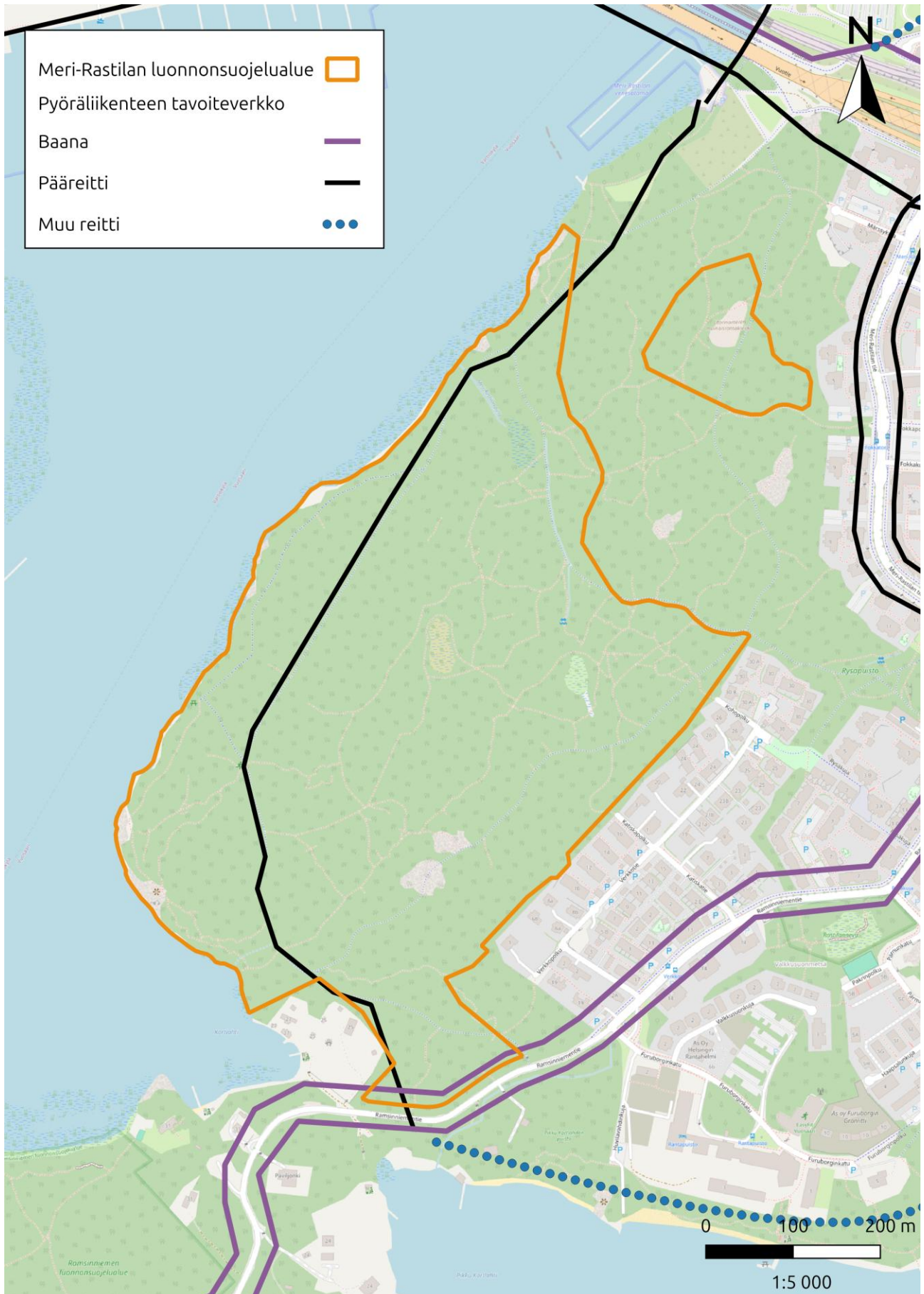
Kuva 1-12. Osayleiskaava 12155.



Kuva 1-13. Asemakaava 11880. Leike ajantasa-asemaakaavasta.



Kuva 1-14. Helsingin viher- ja virkistysverkon kehittämissuunnitelma alueella. Tummansininen viiva on pääreitti, vaaleansininen täydentävä rantareitti, oranssi on täydentävä reitti viheralueella ja katkoviiva on vesiliikennereitti.



Kuva 1-15. Helsingin pyöräliikenteen tavoiteverkko alueella.

1.3 Osallistaminen

Hoito- ja käyttösuunnitelmaa varten tunnistettiin alueen keskeiset asukasyhdistykset ja sidosryhmät. Näitä olivat:

- Vuosaari-Seura ry
- Pro Meri-Rastila ry
- Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
- Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry
- Maastopyöräilijät Mountain Bike Club Finland ry

Yhdistykset kutsuttiin yhteiselle maastokatselmukselle, jossa kerrottiin alustavista hoitosuunnitelmista ja ideoista sekä kerättiin palautetta ja toiveita alueen käyttöön liittyen. Maastokatselmukseen osallistuivat 28.5.2024 Vuosaari-Seura ry, Pro Meri-Rastila ry, Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry sekä Mountain Bike Club Finland ry.

Maastossa kerrottiin osallistujille alustavista suunnitelmista ja ideoista sekä kerättiin heidän palautettaan ja toiveitaan alueen käyttöön liittyen.

Lisäksi järjestettiin avoin yleisötilaisuus, jossa esiteltiin hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Tilaisuus pidettiin etätilaisuutena syksyllä 17.10.2024.

Taulukko 1.3 Osallistaminen.

Avoimet yleisötilaisuudet	17.10.2024 HKS luonnoksen esittelytilaisuus	Asukaskysely	Ei toteutettu
Muu osallistaminen	Maastokatselmus keskeisimpien osallisten kanssa 28.5.2024		

Osallisten ehdotuksista kirjattiin ylös ja huomioitiin muun muassa jättipalsamin torjunta alueen pohjoispuolella ja pyöräparkkien sijoittaminen alueen kaakkoispuolelle. Toivetta uusista roska-astioista ei voitu toteuttaa hankalan huollettavuuden vuoksi.

2 Luonnon monimuotoisuuden nykytila

Meri-Rastilan metsäalue on luontotyypeiltään monipuolinen. Alueella on kalliometsiä, tuoretta ja lehtomaista kangasta sekä merenrantaa. Kallioalueiden välisissä painanteissa on suolaikkuja ja pieni noro. Puusto on havupuuvalttaista, kallioalueilla mäntyä ja rinnemetsissä ja lähempänä rantaa kuusta. Alueen eteläosassa ja Vartiokylänlahden rannalla on lehtoa. Rehevimmät lehtoalueet ja kuusirinteet ovat myös linnustoltaan runsaimpia alueita.

2.1 Luontoselvitykset ja -seurannat

Hoito- ja käyttösuunnitelmaa varten alueelta kartoitettiin pesimälinnusto, kasvillisuutta ja luontotyyppit vuonna 2024. Tausta-aineistoina toimivat myös Helsingin kääpäalueiden selvitykset, Helsingin yleispiirteinen lepakkoselvitys, Vuosaaren metsäalueiden monimuotoisuuden arviointi (Vanhatalo ym. 2022) ja vuoden 2022 metsäalueen kasvillisuusselvitys (Lammi & Vauhkonen 2023).

Taulukko 2.1 Aiemmat selvitykset ja seurannat

Luontotyyppit ja kasvillisuus	Vuonna 2022 alueelta on tehty Helsingin Vuosaaren metsäalueiden monimuotoisuuden arviointi, johon Meri-Rastila kuului selvitysalueelle (Vanhatalo ym., 2022). Työssä selvitettiin lahopuun määrää, luontotyyppien luonnontilaisuutta, edustavuutta ja kuluneisuutta, sekä vieraslajien peittävydet. Vuonna 2022 inventoitiin myös uhanalaiset ja muut huomionarvoiset putkilo-kasvit, tarkistettiin arvokkaiden kasvillisuuskohteiden tila tarkistaminen sekä selvitettiin hoitotoimien tarvetta (Lammi & Vauhkonen, 2023). Alueen luontotyyppit ja kasvillisuus selvitettiin tarkemmin vuonna 2024. Lisäksi alueelta oli tietoja uhanalaisista luontotyypeistä ja arvokkaista kasvikohteista Luontotietojärjestelmässä.
Linnut	Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry on kartoittanut alueen pesimälinnuston vuonna 2016 (Ellermaa, 2018b). Vuonna 2024 kaupunki teetti alueelta pesimälinnustoselvityksen (Sulander, 2024 julkaisematon).
Lepakot	Alueelle on rajattu tärkeä lepakkoalue (Siivonen, 2004 ja Wermundsen ym. 2014).
Käävät	Alueelle on rajattu hyvin tärkeä kääpäalue (Savola, 2012 ja Luontotietojärjestelmä).
Lahopuu	Alueelle on perustettu lahopuun seurantakuvi v. 2023 kaupungin toimesta.

2.2 Arvokkaat geologiset kohteet

Luonnonsuojelualueen pohjoisella osa-alueella sijaitseva Meri-Rastilan muinaisrantakivikko on syntynyt 7000–8000 vuotta sitten, kun aallot hioivat jään tuomat kivet pyöreiksi ja huuhtoivat ne rantaan valleiksi. Kivet ovat niin tiheässä, ettei kasvillisuus ole päässyt itämään niiden välistä, vaan kivipelto on ollut paljaana muodostumisestaan asti. Kivet ovat pyöristyneitä, kooltaan 20–80 cm, isot lohka-reet ovat kulmikkaita. Parhaiten kehittynyt tiheä kivikko on pinta-alaltaan 30 x 60 m. Lisäksi laajem-malla alueella (pituus 400 m) on samaan muodostumaan kuuluvia pienempiä kivikkoja ja suuria loh-kareita. Kohde on muuten lähes luonnontilainen, mutta sen poikki kulkee ulkoilutie sekä polkuja. Myös metsäalueen lounaisosassa on kolme muinaisrantakivikkoa, mutta ne eivät ole yhtä edustavia kuin suurin kivikko (Erävuori ym. 2015, Salla 2004).

Pohjoinen suuri muinaisrantakivikko kuuluu myös Museoviraston arkeologisiin kohteisiin (numero 1000030640) ja on tyypiteltä luonnonmuodostumaksi eli muinaisrantakivikoksi.



Kuva 2.1. Arvokkaat geologiset kohteet Meri-Rastilan alueella Luontotietojärjestelmässä. Suojelualueen sisälle jäävät kohteet ovat kaikki muinaisrantoja.

2.3 Luontotyytit ja kasvillisuus

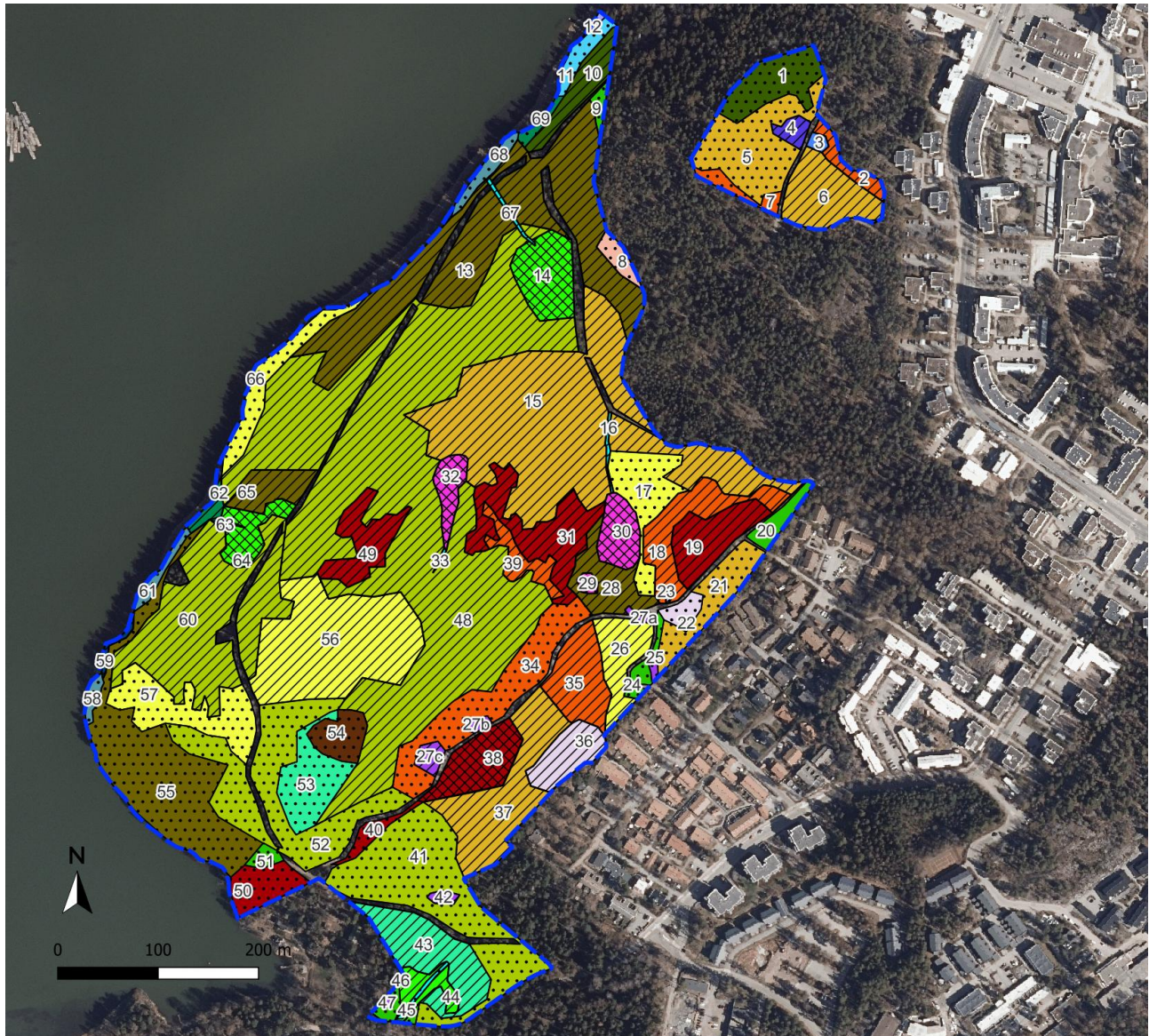
Putkilokasvi- ja luontotyyppiselvityksiä suoritettiin alueella 15.5–15.8.2024 välisenä aikana. Putkilokasveista kartoitettiin valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit sekä Helsingissä uhanalaiset, silmälläpidettävät ja huomionarvoiset lajit (Kurtto 2020). Luontotyytit on inventoitu Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018 -julkaisun luokittelun mukaisesti (Kontula & Raunio 2018). Luontotyyppien kuvauksissa on mainittu vain Etelä-Suomen uhanalaisuusluokat. Lisäksi valtakunnallinen uhanalaisuusluokka on esitetty taulukossa 2.2. Uhanalaisista, silmälläpidettävistä ja puutteellisesti tunnetuista luontotyypeistä tehtiin luonnontilaisuuden ja edustavuuden arviointi Helsingin kaupungin uhanalaisten luontotyyppien inventoinneissa käytetyn luokituksen mukaan (Erävuori ym. 2022). Lisäksi vieraslajit kartoitettiin ja niistä kirjattiin ylös niiden esiintymäpaikat sekä runsaus kuvioittain.

Meri-Rastilan luonnonsuojelualueella on monipuolisesti erilaisia luontotyypejä. Suurin osa on varttuneita havupuuvaltaisia lehtomaisia kankaita (NT) ja varttuneita havupuuvaltaisia tuoreita kankaita (VU). Näiden luontotyyppien edustavimmat alueet ovat laajoja sekä luonnontilaisia ja muodostavat yhtenäisiä kokonaisuuksia. Kuivemmat metsät ovat pääosin edustavia vanhoja kuivahkoja kankaita (CR), mutta yleisesti alueen kuivat metsäalueet ja kalliot ovat voimakkaasti kuluneita. Avoimet kalliot ovat tavallista ravinteisempia, jopa kalkkivaikutteisia (kalkkipitoisuus 1 %) ja kasvistoltaan monilajisia. Nämä kohteet ovat tämäntyyppisiksi kallioiksi Helsingin mittakaavassa harvinaisen laajoja. Myös muinaisrantakivikoita sekä karuja ja keskiravinteisia siirto- ja rapaumalohkareita esiintyy laajasti koko Meri-Rastilan alueella.



Kuva 2-2. Meri-Rastilan luonnonsuojelualue tarjoaa mahtavan maiseman virkistyskäyttäjille, mikä aiheuttaa valitettavasti myös metsäpohjan kulutusta. Kuvassa vanhaa havupuuvaltaista tuoretta kangasta siirto- ja rapaumalohkareineen (kuvio 55). Sonja Still.

Luontotyyppikuviot on esitetty alla kuvan 2-3 kartalla ja listattu taulukkoon 2.2. Liitteeseen 2 on koottu luontotyyppikuvioiden tiedot täydellisemmin.



HKS-alueen rajat	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	Karut ja keskiravinteiset siirto- ja rapaumalohkareet
Luontotyytit ja edustavuudet	Kosteat keskiravinteiset lehdot	Keskiravinteiset merenrantakalliot
Kalliometsät	Rannikon kosteat leppälehdot	Karut merenrantakalliot
Nuoret kuivahkot kankaat	Lehtokorvet	Itämeren kivikkoiset niityrannat
Vanhat kuivahkot kankaat	Koivuluhdut	Itämeren sora- ja somerikkorannat
Nuoret tuoreet kankaat	Borealiset piensuot	Erinomainen
Varttuneet havupuuvallatset tuoreet kankaat	Havumetsävyöhykkeen norot	Hyvä
Vanhat havupuuvallatset tuoreet kankaat	Avoimet laakeat kalkkikalliot	Kohtalainen
Varttuneet havupuuvallatset lehtomaiset kankaat	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	Heikko
Vanhat havupuuvallatset lehtomaiset kankaat	Muinaisrantakivikot	

Kuva 2-3. Luontotyyppikuviot ja niiden edustavuus.

Taulukko 2.3: Yhteenvedo alueen luontotyypeistä. Edustavuus: 1 (Erinomainen), 2 (Hyvä), 3 (Kohdalainen), 4 (Heikko) ja 0 (Ei luontotyyppi). Luonnontilaisuus: 1 (Luonnontilainen), 2 (Vähän heikentynyt), 3 (Heikentynyt) ja 4 (Täysin muuttunut). Kuluneisuus: 1 (Ei kuluneisuutta), 2 (Kulumista havaittavissa) ja 3 (Voimakkaasti kulunut).

Kuvion numero	Luontotyyppi	Uhanalais-luokka Etelä-/Koko Suomi	Pinta- ala (ha)	Edusta- vuus	Luonnon- tilaisuus	Kulu- nei- suus
1	Vanhat havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat	EN/EN	0,41	3	3	2
2	Kalliometsät	NT/NT	0,13	2	2	3
3	Karut ja keskiravinteiset siirto- ja rapaumalohkareet	LC/LC	0,03	4	4	3
4	Muinaisrantakivikot	LC/LC	0,08	2	2	2
5	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	VU/NT	0,71	3	2	3
6	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	VU/NT	0,50	2	1	2
7	Kalliometsät	NT/NT	0,10	3	3	3
8	Nuoret kuivahkot kankaat	EN/EN	0,09	3	2	2
9	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	0,05	3	3	2
10	Vanhat havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat	EN/EN	0,41	2	3	2
11	Keskiravinteiset merenrantakalliot	NT/NT	0,13	3	3	3
12	Itämeren kivikkoiset niittyran- nat	NT/NT	0,02	3	2	2
13	Vanhat havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	EN/EN	2,12	2	2	2
14	Lehtokorvet	EN/VU	0,43	1	2	2
15	Havumetsävyöhykkeen norot	DD/DD	0,01	2	2	2
16	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	VU/NT	3,14	2	2	2
17	Nuoret tuoreet kankaat	VU/VU	0,44	3	3	3
18	Kalliometsät	NT/NT	0,47	2	2	2
19	Vanhat kuivahkot kankaat	CR/EN	0,414	2	2	2
20	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	0,12	4	4	2
21	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	VU/NT	0,37	3	3	3
22	Avoimet laakeat kalkkikalliot	EN/EN	0,09	3	2	3
23	Avoimet laakeat kalkkikalliot	EN/EN	0,01	2	2	3
24	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	0,09	3	3	2

25	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT/NT	0,02	3	3	3
26	Nuoret tuoreet kankaat	VU/VU	0,35	2	3	2
27a	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT/NT	0,02	3	2	2
27b	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT/NT	0,03	3	2	3
27c	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT/NT	0,07	2	2	3
28	Vanhat havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	EN/EN	0,34	2	2	2
29	Borealiset piensuot	EN/VU	0,03	3	1	1
30	Borealiset piensuot	EN/VU	0,25	1	1	2
31	Vanhat kuivahkot kankaat	CR/EN	0,65	2	3	3
32	Borealiset piensuot	EN/VU	0,17	1	1	1
33	Havumetsävyöhykkeen norot	DD/DD	0,01	2	1	1
34	Kalliometsät	NT/NT	0,78	3	2	2
35	Kalliometsät	NT/NT	0,45	2	2	2
36	Avoimet laakeat kalkkikalliot	EN/EN	0,30	2	2	2
37	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	VU/NT	0,88	2	2	2
38	Vanhat kuivahkot kankaat	CR/EN	0,41	1	1	2
39	Kalliometsät	NT/NT	0,19	2	3	3
40	Vanhat kuivahkot kankaat	CR/EN	0,09	3	3	2
41	Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat	NT/NT	1,43	3	3	3
42	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT/NT	0,03	2	2	2
43	Kosteet keskiravinteiset lehdot	NT/NT	0,63	2	2	2
44	Lehtokorvet	EN/VU	0,15	2	2	2
45	Havumetsävyöhykkeen norot	DD/DD	0,03	3	2	2
46	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	0,06	3	3	2
47	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT/NT	0,01	3	2	2
48	Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat	NT/NT	6,72	2	2	2
49	Vanhat kuivahkot kankaat	CR/EN	0,37	2	2	3
50	Vanhat kuivahkot kankaat	CR/EN	0,25	3	3	2
51	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	0,05	3	3	2
52	Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat	NT/NT	1,,26	3	3	2
53	Kosteet keskiravinteiset lehdot	NT/NT	0,44	3	2	2
54	Koivuluhdut	DD/DD	0,22	3	2	2

55	Vanhat havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	EN/EN	1,45	3	3	3
56	Nuoret tuoreet kankaat	VU/VU	1,54	2	2	2
57	Nuoret tuoreet kankaat	VU/VU	0,60	3	2	2
58	Karut merenrantakalliot	LC/LC	0,05	3	3	3
59	Itämeren sora- ja somerikko-rannat	LC/LC	0,03	2	2	2
60	Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat	NT/NT	1,68	2	2	3
61	Karut merenrantakalliot	LC/LC	0,07	3	3	3
62	Rannikon kosteat leppälehdot	NT/NT	0,06	2	2	2
63	Havumetsävyöhykkeen norot	DD/DD	0,01	2	2	2
64	Lehtokorvet	EN/VU	0,25	1	1	1
65	Vanhat havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	EN/EN	0,25	2	2	2
66	Nuoret tuoreet kankaat	VU/VU	0,32	3	3	3
67	Havumetsävyöhykkeen norot	DD/DD	0,02	2	2	3
68	Karut merenrantakalliot	LC/LC	0,11	3	3	3
69	Rannikon kosteat leppälehdot	NT/NT	0,05	3	3	2

Kalliometsien (NT) pohja vaihtelee karuista (esim. kuviot 2 ja 7) keskiravinteisiin (esim. kuviot 39 ja 34). Puustossa vallitsevat vanhat, varttuneet ja kitukasvuiset männyt (*Pinus sylvestris*). Mosaiikkimaisesti tavataan myös kuivaa ja kuivahkoa kangasta, jolla kasvaa mäntyjen lisäksi haapaa (*Populus tremula*), pihlajaa (*Sorbus aucuparia*) ja koivua (*Betula* sp.). Aluskasvillisuus on vähälajinen (lähinnä mustikkaa (*Vaccinium myrtillus*), kanervaa (*Calluna vulgaris*), metsälauhaa (metsälauhaa) ja puolukkaa (*Vaccinium vitis-idaea*).



Kuva 2-4. Karu kalliometsä (kuvio 35). Sonja Still.

Nuoren kuivahkon kankaan (EN, kuvio 8) puusto on pääosin kuusta (*Picea abies*), mäntyä ja koivua, seassa ylispuuna vähän järeitä ja näyttäviä mäntyjä sekä muutama koivu. Metsäpohja on kallioinen ja aluskasvillisuus vähälajinen metsälauhalla, puolukalla, mustikalla ja kanervalla. Meri-Rastilassa luontotyyppi ei ole syntynyt luontaisesti ilman hakkuita.



Kuva 2-5. Nuori kuivahko kangas (kuvio 8). Sonja Still

Vanhat kuivahkot kankaat (CR) ovat pääosin järeäpuustoisia mäntyvaltaisia metsiä. Osa männyistä on komeasti monihaaraisia ja osa kitukasvuisempia kuivimmilla paikoilla. Metsässä on mosaikkimaisesti kalliometsäalueita, joista löytyy sekä karumpaa ja keskiravinteisempaa kallioperää. Karuilla alueilla kasvaa tavallisesti metsälauhaa, puolukkaa, mustikkaa ja kanervaa, mutta keskiravinteisilla alueilla näiden lisäksi kasvaa ahosuolaheinää (*Rumex acetosella*), metsätähteä (metsätähteä) ja keto-orvokkia (*Viola tricolor*). Kalliokumpareiden välissä löytyy pienialaisia, kosteita kalliouomien soistumia, joita rahkasammaleet (*Sphagnum* sp.) ovat valloittaneet. Edustavan ja iäkään puuston ansiosta tämä luontotyyppi edustaa paremmin harvinaisen puuston arvoja kuin kalliometsät luontotyyppi. Edustavimmat vanhat kuivahkot kankaat ovat kuviot 19, 31 ja 38, joissa puusto, lajisto ja kalliorakenteen monipuolisuus kohottaa luonnonarvoja. Valitettavasti kuivat ja avoimet kankaat houkuttelevat myös ihmisiä kävelemään siellä ja tämä johtaa herkän metsäpohjan ja lajiston heikentymiseen.



Kuva 2-6. Vanhat kuivahkot kankaat ovat pääosin järeäpuustoisia mäntyvaltaisia metsiä, joissa on mosaiikkimaisesti kalliopaljastumia. Kuva edustavimmasta kuviosta 38. Sonja Still

Nuoret tuoreet kankaat (VU) ovat tiheäpuustoisia. Valtapuita ovat mänty, kuusi ja koivu. Puusto on paikoin lehtipuuvaltainen ja väljempi, ja nuoren puuston seassa kasvaa muutamia vanhoja koi-
vuja, mäntyjä ja kuusia. Luontaisesti uudistunutta metsää ilman hakkuita. Metsän pohjalla on runsaasti lahoppuuta ja sammalpeitteisiä kiviä. Myös kirjanpainajan tappamia puita tavataan. Aluskasvillisuus on vähälajinen. Valtalajeja ovat mustikka, puolukka, metsälauha, metsämitikka (*Melampyrum sylvaticum*), vanamo (*Linnaea borealis*) ja oravanmarja (*Maianthemum bifolium*).



Kuva 2-7. Nuorilla tuoreilla kankailla kasvaa tiheässä mäntyä, kuusta ja koivua. Kuvassa kuvio 56. Sonja Still

Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat (VU) ovat Meri-Rastilassa yksi tavallisimmista luontotyypeistä ja ne ovat pääosin laajoja ja yhtenäisiä metsiä, joista kuvio 15 on laajin ja edustavin. Puusto on kuusivaltainen, eri-ikäinen ja erirakenteinen ja lahoppuustoa löytyy runsaasti. Puiden luontainen ikäjätkumo on hyvä. Metsän pohja on hyvin kivinen ja sammalpeitossa. Aluskasvillisuudessa valtalajeina mustikka, metsälauha, nurmirölli (*Agrostis capillaris*), kanerva, vanamo, soresahiirenporras (*Athyrium filix-femina*), metsämitikka ja kevätpiippo (*Luzula pilosa*).



Kuva 2-8. Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat ovat Meri-Rastilassa yksi tavallisimmista luontotyypeistä. Kuva edustavimmista kuviosta 15. Sonja Still

Vanhat havupuuvaltaiset tuoreet kankaat (EN) ovat mustikkatyyppin tuoreita metsiä. Valtaosa ylispuustosta koostuu järeistä männyistä, kuusista ja koivuista. Paikoin metsä on jo uusiutuvaa; nuoria puita on lähtenyt kasvuun vanhojen kuoltua. Metsän pohja on sekä kalliollinen että kivinen, ja sammalien peitossa. Aluskasvillisuuden valtalajina kasvaa mustikka, kanerva, puolukka ja metsälauha.



Kuva 2-9. Vanhat havupuuvaltaiset tuoreet kankaat ovat mustikkatyypin tuoreita metsiä. Kuvattu kuviosta 55. Sonja Still

Pinta-alaltaan **Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat (NT)** on alueen yleisin luontotyyppi. Ylispuustossa valtalajeina on eri-ikäistä kuusta, vanhoja mäntyjä ja koivuja. Pensaskerroksessa kasvaa paikoin väljästi pihlajaa. Laajimmat ja yhtenäiset lehtomaiset kankaat ovat edustavia, ja puustossa esiintyy erirakenteisuutta. Puuston ikäatkumo on hyvä, ja lahoppuustoa on runsaasti. Monimuotoisuutta lisääviä kuivempia ja karumpia pienialaisia laikkuja löytyy mosaiikkimaisesti. Metsäpohja on kivinen ja valtalajina kasvaa mustikka, oravanmarja, kangasmaitikka (*Melampyrum pratense*), puolukka, metsämitikka, nuokkotalvikki (nuokkotalvikki) ja vanamo.



Kuva 2-10. Tyypillinen varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas. Kuva otettu kuviosta 48. Sonja Still

Vanhat havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat (EN) esiintyvät alueen koillisosassa ja ovat mänty- ja kuusivaltaisia. Valtapuusto järeärunkoisia mäntyjä ja kuusia, mutta myös muutama koivu ja haapa. Kuviolla 1 puustoa on aikoinaan harvennettu, mikä on heikentänyt puuston luontaista ikäjakaumaa; keski-ikäiset puut puuttuvat. Myös kirjanpainajan tappamia puita löytyy melko runsaasti. Kuvio 10 on edustavampi; puusto on erirakenteista ja eri-ikäistä.



Kuva 2-11. Vanhat havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat (EN) esiintyvät alueen koillisosassa ja ovat mänty- ja kuusivaltaisia. Kuva otettu kuvioista 10. Sonja Still

Meri-Rastilan **tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU)** ovat pienialaisia, edustavuudeltaan heikkoja ja voimakkaasti reunavaikutteisia. Ylispuustossa valtalajeina vanhoja ja varttuneita koivuja, mäntyä ja kuusia, sekä nuoria vaahteroita (*Acer paltanoides*), koivuja, raitoja (*Salix caprea*) ja pihlajia. Paikoin puusto on aikoinaan poistettu ja nyt uusiutumassa, jolloin luontainen ikäjatku on heikentynyt (kuvio 9). Aluskasvillisuuden lajikoostumus ei ole edustavimmista päästä kulttuuri- ja reunavaiikutuksen takia. Valtalajina kasvaa mm. mustikka, oravanmarja, metsäimarre (*Gymnocarpium dryopteris*), käenkaali (*Oxalis acetosella*), ahomansikka (*Fragaria vesca*), valkovuokko (*Anemone nemorosa*), sananjalka (*Pteridium aquilinum*), metsäalvejuuri (*Dryopteris carthusiana*), kevätpiippo, lillukka (*Rubus saxatilis*), lehtonurmikka (*Poa nemoralis*), korpi-imarre (*Phegopteris connectilis*), kyläkellukka (*Geum urbanum*), koiranputki (*Anthriscus sylvestris*) ja vadelma (*Rubus idaeus*).



Kuva 2-12. Meri-Rastilan tuoreet keskiravinteiset lehdot ovat pienialaisia, edustavuudeltaan heikkolaatuisia ja voimakkaasti reunavaikutteisia. Keskiosat ovat kuitenkin edustavimpia, josta tämä kuva on otettu. Kuvassa kuvio 46. Sonja Still

Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT) ovat keskittyneet Meri-Rastilan eteläosaan. Kuvion 43 kostea lehto on edustavin ja monilajisin kuusilehto runsaalla lahoppuustolla. Puusto on paikoin tiheää. Aluskasvillisuuden valtalajit ovat käenkaali, soreahiirenporras, mustikka, suo-orvokki (*Viola palustris*), metsäimarre, korpi-imarre, lillukka, valkovuokko, oravanmarja, metsäorvokki (*Viola riviniana*) ja ahomansikka. Kuvion 53 kostea lehto on saniaisvaltainen ja lajistoltaan tavallista köyhempää. Valtalajeja ovat metsäalvejuuri, soreahiirenporras, käenkaali, isoalvejuuri (isoalvejuuri) ja mustikka. Puustossa valtaa pitävät vanhat koivut ja varttuneet kuuset sekä nuoret kuuset ja haavat. Uusiutumassa oleva metsä ja vaikuttaa kärsineen kuivuudesta.



Kuva 2-13. Kosteat keskiravinteiset lehdot ovat keskittyneet alueen eteläosaan. Kuva kuviosta 43. Sonja Still

Alueen luoteisrannalta löytyy pienialaisia **rannikon kosteita leppälehtoja (NT)**, joissa ylispuusto koostuu eri-ikäisistä tervalepistä (*Alnus glutinosa*) ja hieskoivuista (*Betula pendula*). Niiden seassa kasvaa nuorta vaahteraa. Pensaskerroksessa on tuomea (*Prunus padus*). Aluskasvillisuus on monilajinen ja melko edustava pinta-alaan nähden. Valtalajit ranta-alpi (*Lysimachia vulgaris*), mesiangervo (*Filipendula ulmaria*), suo-orvokki, käenkaali, merirantaputki (*Ligusticum scothicum*), keltakurjenmiekka (*Iris pseudacorus*), oravanmarja, valkovuokko, rantaminttu (*Mentha arvensis*), lehtonurmikka, rönsyleinikki (*Ranunculus repens*) ja ojakellukka (*Geum rivale*). Edustavammissa kohdissa kasvavat vaativimmat lajit ja Helsingissä huomionarvoiset kotkansiipi (*Matteuccia struthiopteris*), rantayrtti (*Lycopus europaeus*), lehtokorte (*Equisetum pratense*) ja lehtopalsami (*Impatiens noli-tangere*) sekä vuorijalava (*Ulmus glabra*).



Kuva 2-14 Alueen luoteisrannalta löytyy pienialaisia rannikon kosteita leppälehtoja. Kuvassa kuvio 62. Sonja Still

Lehtokorvet (EN) ovat kuusivaltaisia järeäpuustoisia ja saniaisvaltaisia. Aluskasvillisuuden lajisto on monilajinen ilman selkeitä valtalajeja, mm. korvessa kasvaa metsäkorte (*Equisetum sylvaticum*), nuokkotalvikki, metsäalvejuuri, isoalvejuuri, käenkaali, soreahiirenporras, valkovuokko, korpi-imarre, metsäimarre ja rantamatar (*Galium palustre*). Edustavimmissa lehtokorvissa esiintyvät (kuviot 14 ja 64) valtakunnallisesti silmälläpidettävä hentosara (*Carex disperma*) ja alueellisesti uhanalainen laji korpisara (*Carex loliacea*), sekä Helsingissä huomionarvoinen maariankämme (*Dactylorhiza maculata*). Kaikilla lehtokorvilla on noroja.



Kuva 2-15. Lehtokorvet (EN) ovat kuusivaltaisia ja järeäpuustoisia. Kuva edustavimmista kuviosta 14. Sonja Still

Koivuluhdalla (DD, kuvio 54) on metsäluhtakasvillisuutta, jossa valtapuu on hieskoivu (*Betula pubescens*) hyvällä ikäjakumolla. Koivujen seassa kasvaa muutama mänty ja tervaleppä, sekä nuoria kuusia. Luontotyyppi on huonosti tunnettu, mutta tämä kohde ei ole luontotyyplistä edustavin esimerkki, koska mosaiikkimaisuus mätäspinoilla puuttuu. Aluskasvillisuuden valtalajit ovat rahkasamalen seassa metsäkorte, suohorsma (*Epilobium palustre*), metsäalvejuuri, kurjenjalka (*Comarum palustre*) ja mustikka. Helsingin mittakaavassa huomionarvoinen ja keskiravinteisen suon ilmentäjä raate (*Menyanthes trifoliata*) kasvaa harvalukuisena alueen kosteimmissa paikoissa.



Kuva 2-16. Kostealla koivuluhdalla on metsäluhtakasvillisuutta, jossa valtapuu on hieskoivu hyvällä ikäjatsumolla. Kuva otettu kuviosta 54. Sonja Still

Boreaaliset piensuot (EN) ovat pienialaisia ja sijaitsevat kallioiden välisissä painanteissa. Ne ovat joko kokonaan (kuvio 29) tai osittain puustoisia (kuvio 30) tai avoimia (kuvio 32). Yleisimmät suotyypit ovat saranevoja ja luhtanevoja. Piensuot sijaitsevat topografialtaan pienipiirteisissä altaissa, missä niillä ei ole tilaa kehittyä keidas- tai aapasoiksi. Isommissa ja edustavimmissa piensuokuvioissa 30 ja 32 kasvaa alueellisesti uhanalainen laji korpisara, sekä Helsingissä huomionarvoinen maariankämme. Kuvion 30 ja 32 piensoista laskee noro.



Kuva 2-17. Borealisissa piensoissa on sekä korpisia ja luhtaisia piirteitä. Kuvassa kuvio 32. Sonja Still

Havumetsävyöhykkeen norot (DD) saavat alkunsa lehtokorvista ja piensoista. Ne ovat pääosin luonnontilaisia, sillä niiden uoma mutkittelee luontaisesti kivien ja puiden välissä. Norojen loppuosat joko levenevät isommalle alueelle ilman selkeää uomaa tai jatkuvat maan alla. Norojen uhkana on kuluminen ihmisten liikkuessa norojen reunoja pitkin ja niiden yli.



Kuva 2-18. Havumetsävyöhykkeen norot (DD) saavat alkunsa lehtokorvista tai maankohoamisra-
nikon piensuoikehtyssarjan uomista. Kuvattu kuviosta 67. Sonja Still

Avoimet laakeat kalkkikalliot (EN) (kuviot 22 ja 36) esiintyvät alueen kaakkoisosassa ulkoilutien ja asuinalueen välissä. Kalliopaljastumat ovat poikkeuksellisen laajoja ja kasvilajiston sekä kallion suonimaisen rakenteen vuoksi kalkkivaikutteisuus on havaittavissa, mutta kalkkipitoisuus on vain noin 1 %. Kalkkipitoisuus on vahvistettu suolahappotestillä ja ”kalkkisuonen” kivipalaseen saatiin aikaan lievä reaktio. Kalkinsuosijalajit kalkkikiertosammal ja kalliotummaraunioinen esiintyvät alu-
eella vähälukuisena. Muutenkin kasvilajisto on tavallista kalliota lajirikkaampaa ja monipuolisem-
paa ilman selkeää valtalajistoa. Kuvioilla esiintyy isomaksaruohoa (*Hylotelephium telephium*), mä-
kitervakkoa (*Viscaria vulgaris*), kalliokielloa (*Polygonatum odoratum*), ahomansikkaa, hentolitu-
ruohoa (*Arabidopsis thaliana*), nuokkuhelmikkää (*Melica nutans*), mäkikuismaa (*Hypericum perfor-
atum*), eteläntuoksusimaketta (*Anthoxanthum odoratum*), huopavoikeltanoa (*Pilosella officinarum*),
haisukurjenpolvea (haisukurjenpolvea) ja keto-orkvokkia (*Viola tricolor*).



Kuvat 2-19 ja 2-20. Avoimet laakeat kalkkikalliot esiintyvät kaakkoisosassa ulkoilutien ja asuinalueen välissä. Kuvattu kuviosta 22 (yläkuva) ja kuviosta 36 (alakuva). Sonja Still



Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot (NT) ovat pienialaisia kalliopaljastumia pääosin ulkoilutien varrella, mutta niitä on myös keskellä metsää. Vaikka kallioalueet ovat avoimia, niillä voi kasvaa muutama mänty, koivu ja pylväskataja (*Juniperus communis*) tai puuntaimia. Kasvilajiston ja kallion suonimaisen rakenteen vuoksi kalkkivaikutteisuus on havaittavissa, mutta kalkkipitoisuus on alle 1 %, eikä selkeitä kalkinsuosioita kasva kalliolla. Valtalajina kasvaa metsälauha, isomaksaruoho, ahosuolaheinä, rohtotädyke (*Veronica officinalis*), kalliokielo, hentolituruoho, ahomansikka, mäkitervakko ja keto-orvokki.



Kuva 2-21. Keskiravinteisten avoimien laakeiden kallioiden koko vaihtelee. Kuvassa laajahko kuvio 27c. Sonja Still

Muinaisrantakivikot (LC, kuvio 4) eli pirunpellot ovat noin 2 000–12 000 vuotta sitten syntyneitä rantakivikoita aallokon, tyrskyjen ja jäiden kuluttavan ja kasaavan toiminnan tuloksena. Meri-Rastilasta löytyy tyypillinen avoin pirunpelto (kuvio 4), mutta muut muinaiskivikot esiintyvät myös laajalti muualla metsäalueilla. Avoin pirunpelto on voimakkaasti kulunut, koska on lapsien suosima leikkipaikka. Leikkipaikkana toimii myös pirunpellon vastapäätä oleva **karut ja keskiravinteiset siirto- ja rapaumalohkareet (LC, kuvio 3)** -kuvio. Karut, isot ja luontaiset lohkarit ovat kivasti ryhmässä ja houkuttelevat leikkiviä lapsia kiipeilemään niiden päällä. Karuja ja keskiravinteisiä siirto- ja rapaumalohkareita esiintyy myös laajalti muualla metsäalueella. Osa näistä lohkarista on louhitu. Graniittilohkareista, etenkin rapakivigraniittisista, on lohkottu osia rakennuskiviksi luultavasti paikalliseen käyttöön.



Kuva 2-22. Muinaisrantakivikko (kuvio 4). Sonja Still

Keskiravinteiset merenrantakalliot (NT, kuvio 11): Pohjoisrannalla sijaitsevan loivan merenrantakallion lajisto on keskiravinteiseksi kallioksi tavallista köyhempää, mutta kuitenkin karua kalliota rikkaampaa. Voimakkaan kulumisen seurauksena luontainen vyöhykkeisyys on olematon. Valtalajit ovat ahosuolaheinä, metsälauha, nurmirölli (*Agrostis capillaris*), keto-orvokki ja keltamaksaruoho (*Sedum acre*).



Kuva 2-23. Pohjoisrannalla löytyy loiva keskiravinteinen merenrantakallio (kuvio 11), jonka lajisto on suhteellisen köyhää. Sonja Still

Myös **karut merenrantakalliot (LC, kuviot 58, 61 ja 68)** ovat kovassa virkistyskäytössä. Laakeiden rantakallioiden kasvillisuus on lähes olematon kovan kulumisen takia, mutta kuvioilta ovat yhä löydettävissä valtalajit nurmirölli, kanerva, ahosuolaheinä ja metsälauha. Usealla kallioilla on poltettu nuotioita.



Kuva 2-24. Karut merenrantakalliot ovat kovalla virkistyskäytöllä. Laakeiden rantakallioiden kasvillisuus on lähes olematon kovan kulumisen takia. Kuvattu kuviosta 61. Sonja Still

Pienialainen, matalakasvuisempi ja avoin **Itämeren kivikkoinen niittyrauta (NT, kuvio 12)** sijaitsee Meri-Rastilan pohjoisosassa rantakallion ja järviruovikon välissä. Luontotyyppiluokittelusta huolimatta rantaniitty ei ole kovin kivinen vaan on enemmän moreenin hallitsema. Ranta on mahdollisesti pysynyt matalakasvuisena ihmisperäisen kulumisen ansiosta. Kasvillisuus on pääosin matalaa, ruohovaltaista ja yksittäiset valtalajit tyypillisesti puuttuvat. Rannalla kasvavat suolavedensuosijat kuten suolavihvilä (*Juncus gerardii*), meriketohanhikki (*Argentina anserina* subsp. *groenlandica*), merirannikki (*Lysimachia maritima*), meriluikka (*Eleocharis uniglumis*), rönsyrölli (*Agrostis stolonifera*) ja meriratamo (*Plantago maritima*), sekä myös yleisimmät kosteudensuosijat kuten luhtalemmikki (*Myosotis scorpioides*), rantakukka (*Lythrum salicaria*), rönsyleinikki (*Ranunculus repens*), rentukka (*Caltha palustris*), keltakurjenmiekka ja mesiangervo. Järviruoko (*Phragmites australis*) on valloittanut uloimman rantaviivan, estäen luontaisen aallon vaikutuksen. Tämän takia edustavuus on heikko.



Kuva 2-25. Pienialainen, matalakasvuinen ja avoin Itämeren kivikkoinen niittyrauta. Kuvattu kuvio-
osta 12. Sonja Still

Pienialainen ja kapea **Itämeren sora- ja somerikkoranta (LC, kuvio 59)** esiintyy länsikärjen rannalla rantakallioiden välissä. Ranta on isokivinen ja sorainen, ja siinä kasvaa ruohokanukka (*Cornus suecica*), ruokohelpi (*Phalaroides arundinacea*), luhtarölli (*Agrostis canina*), syysmaitiainen (*Scorzoneroidea autumnalis*), rantapiharatamo (rantapiharatamo) ja ranta-alpi.



Kuva 2-26. Pienialainen ja kapea Itämeren sora- ja somerikkoranta (LC, kuvio 59) on länsikärjen rannalla rantakallioiden välissä. Kuvattu kuviosta 59. Sonja Still

2.4 Lepakot

Suunniteltu suojelualue sisältyy Helsingin luontotietojärjestelmässä rajattuun paikallisesti arvokkaan lepakkoalueeseen (Vartiokylänlahti / B-luokka). Alue on lepakoille sopivaa saalistusympäristöä (ainakin pohjanlepakoita, viiksisiippalajeja ja vesisiippoja), ja suojelualueen eteläpuolella on myös potentiaalisia lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja (vanhat rakennukset).



Kuva 2.28. Helsingin tärkeät lepakkoalueet, Vartiokylänlahden rajaus Meri-Rastilan kohdalla.

2.5 Linnut

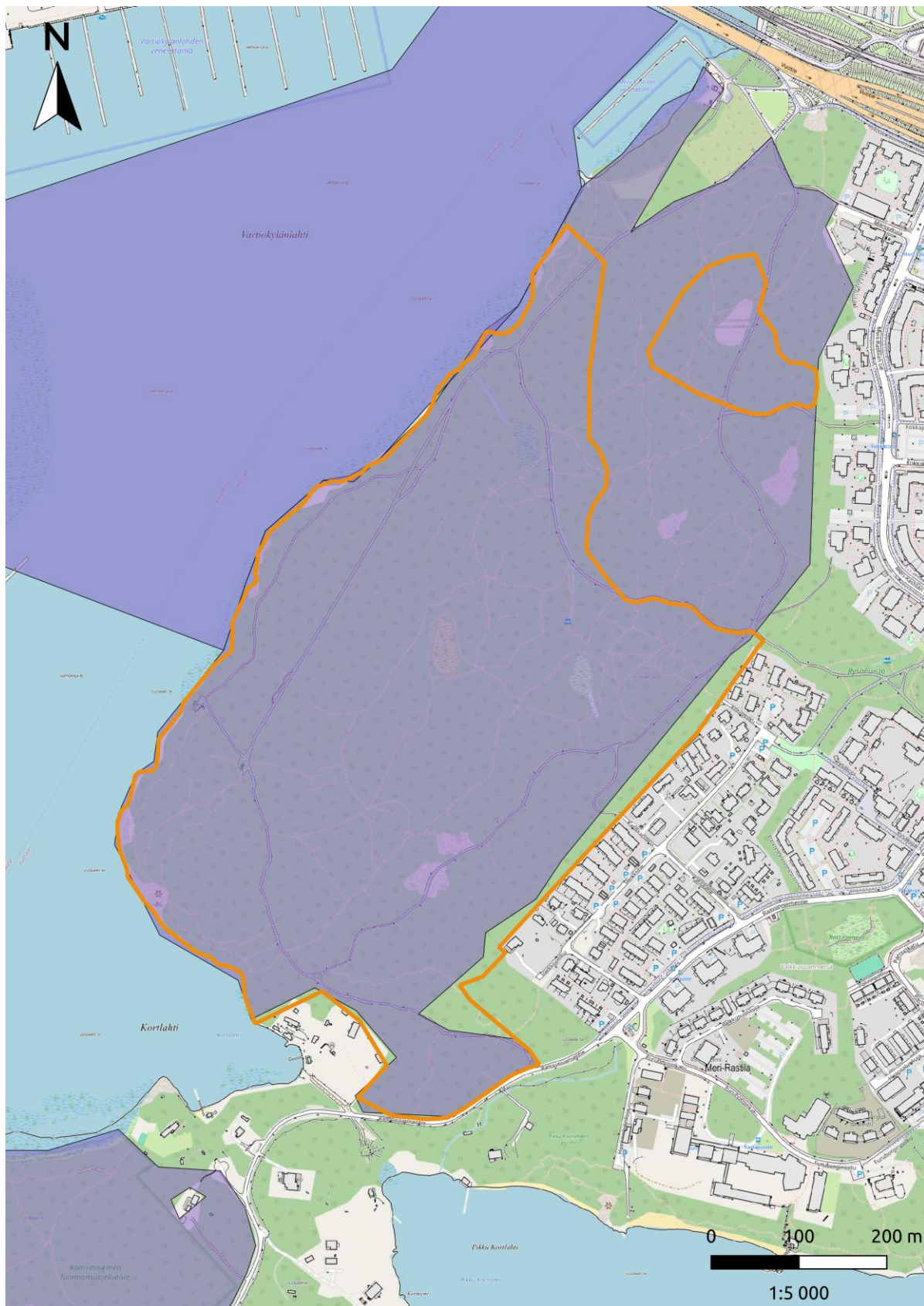
Vartiokylänlahden alueen linnustosta on perustietoa muun muassa Helsingin lintuatlaksessa (Pakkala ym. 1998). Rastilan ja Vartiokylän alue on runsaslajista aluetta rehevine rantoineen, mutta Meri-Rastilan metsä on karumpaa ja havumetsien lajit ovat runsaampia. Helsingin arvokkaiden lintualueiden selvityksessä (Ellermaa 2018b) Meri-Rastilan metsä on rajattu arvoluokan 2 lintualueeksi (arvokas lintualue). Alueen huomionarvoisia lajeja olivat töyhtötiainen ja hömötiainen, molemmat lajeja, joita ei havaittu alueella vuoden 2024 pesimälinnustokartoituksessa (Sulander 2024, julkaisematon).

Meri-Rastilan metsän pesimälinnustossa runsaimpia lajeja ovat kaupunkimetsiköiden ja toisaalta kuusimetsien lajit. Meri-Rastilassa lintutiheys oli 365,5 reviiriä/km² eli varsin keskimääräinen tiheys vastaavan kaltaisissa metsissä Uudellamaalla (Sulander 2024, julkaisematon). Reviirejä oli laskenta-alueella tiheimmin lehtipuuvaltaisissa sekametsissä (kaakkois-, ja pohjoisosa, sekä alueen itäinen uloke) sekä länsi-lounaisosan varttuneissa kuusivaltaisissa metsänosissa ja harvin tiheys alueen keskiselänteiden kallioisilla mäntykankailla. Uudenmaan metsien yleinen lintutiheys on 230 parin luokkaa (Solonen ym. 2010). Paikallisesti tiheydet voivat kohota paljon suuremmiksi, jopa yli tuhanteen pariin neliökilometrillä. Uudenmaan männiköissä pesii n. 300–500 paria ja kuusivaltaisissa metsissä 500–1000 paria neliökilometrillä.

Kuuden runsaimman lajin reviirit (130) muodostivat lähes 2/3 (65 %) kaikkien reviirien (201) yhteismäärästä. Runsaimmat lajit ja niiden reviirimäärät olivat: peippo (43), mustarastas (23), hippiäinen (23), sinitiainen (16) talitiainen (14) ja punarinta (11). Lisäksi varttuneen metsän ja metsän ikärakenteen vaihtelevuutta ja luonnonmukaisuutta ilmaisevia lajeja olivat mm. puukiipijä (8 reviiriä), kuusitiainen (8), peukaloinen (5), sirittäjä (4) ja käki (1). (Sulander 2024, julkaisematon.)

Neljällä punaisen listan lintulajilla oli vähintään yksi reviiri Meri-Rastilassa vuonna 2024: kana-haukalla (NT) oli yksi, tervapääaskyllä (EN) kaksi, närhellä (NT) yksi ja viherpeipolla (EN) kaksi reviiriä. Lisäksi kartoituksissa havaittiin viisi uhanalaista lajia, joiden reviirikriteeri ei toteutunut: kuhankeittäjä (EN, ei reviiriä), rastaskerttunen (VU) 7.6., harakka (NT, ruokailijoita), pikkusieppo (EU:n lintudirektiivin liitteen I laji) 28.5., 7.6. ja punavarpuksen (NT) 7.6. (Sulander 2024, julkaisematon.)

Meri-Rastilan hippiäistiheys on huomattava, ja metsäalueella on havaittu myös toinen Suomen ensimmäisistä tulipäähippiäisen pesinnöistä vuonna 2020 (Rissanen ym. 2021).



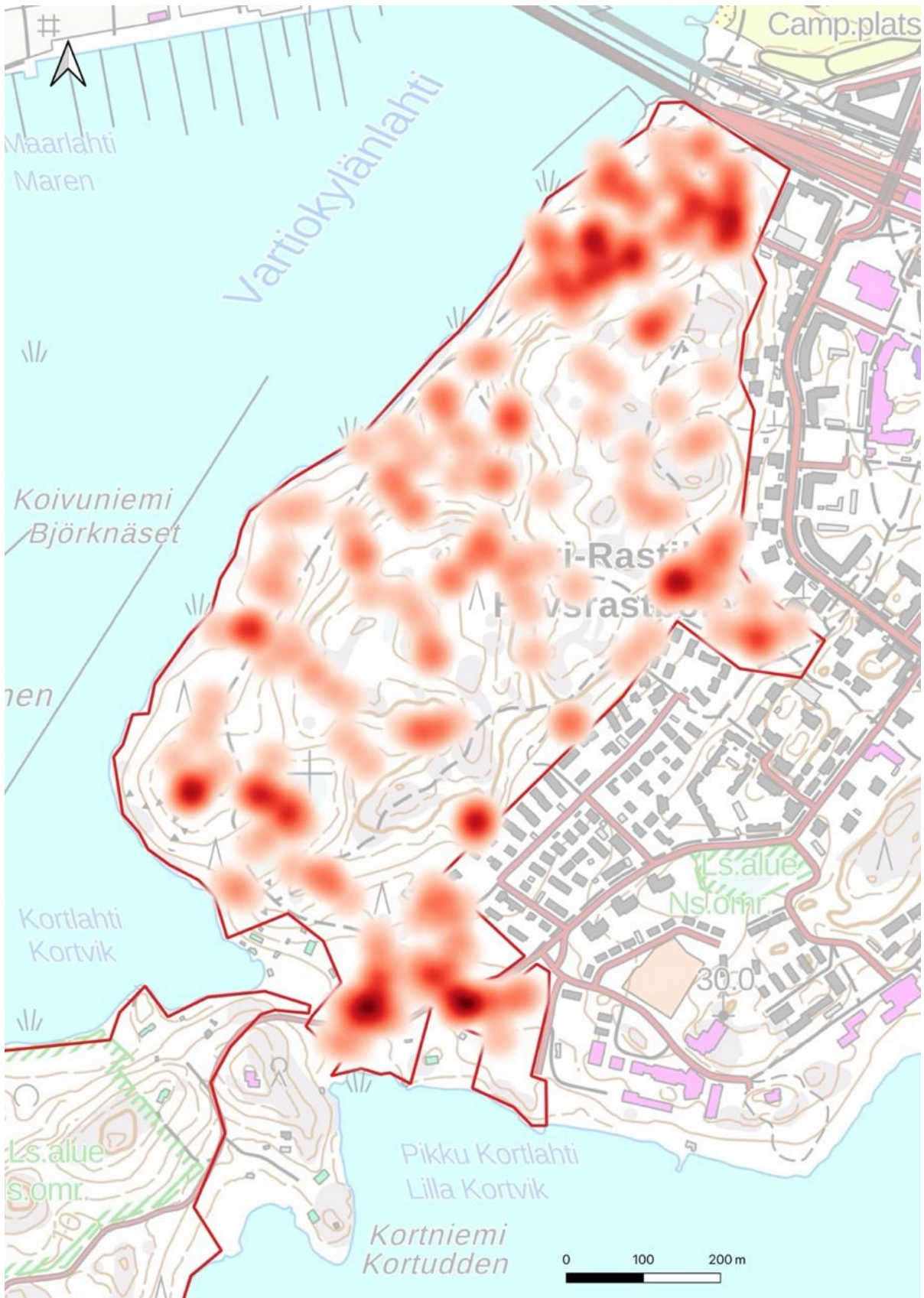
Kuva 2.29. Helsingin luontotietojärjestelmän tärkeiden lintualueiden rajauksia. Meri-Rastilan metsän tärkeä lintualue kattaa pääosan suunnittelualueesta ja vielä hieman siitä pohjoiseen lähelle Vartiokylän lahden siltaa.

Taulukko 2.5. Meri-Rastilan metsäalueen pesimälinnusto vuoden 2024 kartoitusten perusteella (Sulander, julkaisematon aineisto). EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmällä pidettävä. D = lintudirektiivin liitteen I laji, KVL = kansainvälinen vastuulaji.

Laji	Tieteellinen	Revii- reja	Tiheys reviirejä / km ²	Uhex	Lisätietoja
Sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>				Poikue SE-rannassa, pesimäpaikka ei tiedossa.
Kanahaukka	<i>Accipiter gentilis</i>	1	1,8	NT	Yksi kanahaukkareviiri metsän keskiosissa.
Varpushaukka	<i>Accipiter nisus</i>				Yksi lintu saalistele- massa matalalla met- sän länsiosassa 28.5.2024. Alueen metsässä havaittu poikue laskentojen jäl- keen 22.7.2024 (Tapio Solonen)
Rantasipi	<i>Actitis hypoleucos</i>	2	3,6		
Uuttukyyhky	<i>Columba oenas</i>	1	1,8		
Sepelkyyhky	<i>Columba palumbus</i>	6	10,9		
Käki	<i>Cuculus canorus</i>	1	1,8		
Tervapääsky	<i>Apus apus</i>	2	3,6	EN	Reviirityypisiä havain- toja kahdella viimei- sellä laskentakerralla.
Käpytikka	<i>Dendrocopos major</i>	3	5,5		
Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>				Yksi laulava 6.5.2024.
Peukaloinen	<i>Troglodytes troglodytes</i>	5	9,1		
Rautiainen	<i>Prunella modularis</i>	1	1,8		
Punarinta	<i>Erithacus rubecula</i>	11	20,0		
Satakieli	<i>Luscinia luscinia</i>				28.5.2024 yksi laulava alueen luoteisosassa.
Leppälintu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>				KVL. 28.5.2024 kolme laulavaa alueen itäreu- nalla
Mustarastas	<i>Turdus merula</i>	23	41,8		
Räkättirastas	<i>Turdus pilaris</i>				Muutama havainto, ruokailijoita.
Laulurastas	<i>Turdus philomelos</i>	4	7,3		
Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>				Kaksi laulavaa 26.4.2024 alueen luo- teisosassa, läpimuutta- via lepäilijöitä.
Kulorastas	<i>Turdus viscivorus</i>				Ääntelevä lintu 26.4.2024.
Kultarinta	<i>Hippolais icterina</i>				Laulava lintu 7.6.2024.
Viitakerttunen	<i>Acrocephalus dumetorum</i>				1-2 laulavaa 28.5.2024,

Laji	Tieteellinen	Revii- rejä	Tiheys reviirejä / km ²	Uhex	Lisätietoja
					mahdollinen reviiri.
Rastaskerttunen	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>			VU	7.6.2024 alueen keski- osassa, länsireunan ruoikossa.
Hernekerttu	<i>Sylvia curruca</i>	1	1,8		
Lehtokerttu	<i>Sylvia borin</i>	1	1,8		
Mustapääkerttu	<i>Sylvia atricapilla</i>	3	5,5		
Sirittäjä	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	4	7,3		
Tiltalti	<i>Phylloscopus collybita</i>				26.4.2024 laulava lintu.
Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>	7	12,7		
Hippiäinen	<i>Regulus regulus</i>	23	41,8		Reviirejä on todennä- köisesti enemmän. Kymmenkunta yksit- täistä laulavaa, jäivät reviirien ulkopuolelle. Laji on vaikea havait- tava, jos ei laula/ään- tele korkeassa kuusi- kossa.
Harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>				3 laulavaa toisella las- kentakerralla keväällä 2024, mahdollisesti 0-3 reviiriä.
Pikkusieppo	<i>Ficedula parva</i>				D. 2-3 laulavaa eri las- kentakerroilla ja eri paikoilla vuonna 2024.
Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>	7	12,7		
Kuusitiainen	<i>Parus ater</i>	8	14,5		
Sinitiainen	<i>Cyanistes caeruleus</i>	16	29,1		
Talitiainen	<i>Parus major</i>	14	25,5		
Puukiipijä	<i>Certhia familiaris</i>	8	14,5		
Kuhankeittäjä	<i>Oriolus oriolus</i>			EN	7.6.2024 länteen len- tävä yksilö alueelta.
Närhi	<i>Garrulus glandarius</i>	1	1,8	NT	
Harakka	<i>Pica pica</i>			NT	Kolmella kerralla (17.5.-7.6.2024) yksit- täinen lintu alueen itä- osissa.
Varis	<i>Corvus cornix</i>				Ruokailevia yksilöitä.
Korppi	<i>Corvus corax</i>				Kiertelevä yksilö.
Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>	43	78,2		
Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>				Ruokailevia ja laulavia lintuja ensimmäisissä laskennoissa keväällä 2024. Todennäköisesti

Laji	Tieteellinen	Revii- reja	Tiheys reviirejä / km ²	Uhex	Lisätietoja
					vielä muuttajia.
Viherpeippo	<i>Carduelis chloris</i>	2	3,6	EN	
Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>	3	5,5		
Pikkukäpylintu	<i>Loxia curvirostra</i>				Havaintoja kolmella laskentakerralla vuonna 2024, mahdollinen reviiri.
Punavarpunen	<i>Carpodacus erythrinus</i>			NT	7.6.2024 yksi laulava.
Punatulkku	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>				Kaksi havaintoa (26.4. ja 6.5.2024), ei reviirikäyttäytymistä.
	Havaittu reviirimäärä vuonna 2024	201			
	Havaittu lajimäärä (reviirit)	27			
	Tiheys reviirejä / km ²	365			
	Alueella kaikkien havaittujen lajien lukumäärä vuonna 2024	49			



Kuva 2-30. Meri-Rastilan alueen pesimälajien reviirien tihentymät vuonna 2024 (Sulander, julkaisematon).

2.6 Kääväkkäät

Alueen kääpä- ja orvakkalajistoa on inventoitu Meri-Rastilan metsäalueelta kattavasti vuonna 2011. Tärkeän kääpäalueen rajausta on suojelualueen rajausta laajempi. Kohde on luokiteltu arvokkaimpaan I-luokan kääpäalueisiin (Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä, 2024).

Meri-Rastilan selvitysalueelta havaittiin syksyn 2011 selvityksessä peräti 88 kääpäalajia ja seitsemää muuta indikaattoriarvoa omaavaa kääväkästä. Lisähavaintoina alueelta on Olli Mannisen havainnot pörrökäävästä (*Cerrena unicolor*) (2010) ja riukukäävästä (*Phellinus viticola*) (2013) sekä Laji.fi-tietokantaan sisältyvät havainnot kalvaskäävästä (*Antrodia cretacea*) (Otto Miettinen 2014), kruunukurokasta (*Sistotrema muscicola*) (Aku Korhonen 2019) sekä maitohampikasta (*Irpex lacteus*) (Otto Miettinen 2012), joita ei havaittu vuoden 2011 selvityksessä. Kaikkiaan alueelta havaittu kääpien kokonaislajimäärä on 93 lajia. Tämä on alueen pinta-alaan suhteutettuna hyvin kokea luku ja kertoo kohteen elinympäristöjen monipuolisuudesta ja kääpäalajistollisesta rikkaudesta (Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä, 2024).

Tärkeältä kääpäalueelta havaituissa lajeissa on peräti 56 arvokkaita elinympäristöjä indikoivaa lajia (49 kääpäalajia ja seitsemää muuta kääväkästä) eli enemmän kuin yhdelläkään toisella vuosien 2011–2019 Helsingin kääpäselvitysalueella.



Kuva 2.31. Helsingin tärkeät kääpalueet aineiston rajausta Meri-Rastilan kohdalla.

2.7 Merkittävä lajisto

Alueen linnustossa havupuuvaltaisten, osin kosteapohjaisten metsien ovat hyvin edustettuina. Kanahaukka ja tervapääsky sekä närhi ja viherpeippo olivat merkittävimmät pesimälajit vuonna 2024. Lisäksi alueelta on havaintoja mm. pikkusiepostista ja rastaskerttusesta sekä uhanalaisista töyhtö- ja hömötiäisestä.

Luontotietojärjestelmän arvokkaat kasvillisuus- ja kasvistokohteet ”Rastilan rinnekorpi (18/91)” ja ”Länsi-Rastilan kallioneva (19/91)” kuuluvat Meri-Rastilan luonnonsuojelualueelle. Edustavimmissa lehtokorvissa esiintyy valtakunnallisesti silmälläpidettävä ja alueellisesti uhanalainen hentosara (*Carex disperma*) ja alueellisesti uhanalainen laji korpisara (*Carex loliacea*), sekä Helsingissä huomionarvoinen maariankämme (*Dactylorhiza maculata*). Tervaleppälehtojen edustavimmissa kohdissa kasvavat vaativimmat lajit ja Helsingissä huomionarvoiset lajit kotkansiipi (*Matteuccia struthiopteris*), rantayrtti (*Lycopus europaeus*), lehtokorte (*Equisetum pratense*) ja lehtopalsami (*Impatiens noli-tangere*) sekä valtakunnallisesti vaarantunut ja rauhoitettu vuorijalava (*Ulmus glabra*). Isommissa ja edustavimmissa piensoissa kasvaa hirssisaraa (*Carex panicea*) ja korpisaraa, sekä Helsingissä huomionarvoinen maariankämme. Myös Helsingissä huomionarvoinen ja metsien luonnontilan osoittaja yövilkka (*Goodyera repens*) esiintyy edustavammassa havupuuvaltaisessa lehtomaisessa kanakaassa. Helsingissä erittäin uhanalainen kasvilaji harmaapoimulehti (*Alchemilla glaucescens*) esiintyy Meri-Rastilassa.

Lepakoista laajalta koko Vartiokylänlahden alueelta mainitaan havaitun pohjanlepakko, vesisiippa, viiksisiipat ja pikkulepakko. Alueen metsät indikoivat kuitenkin myös potentiaalia korvayökölle.

Kohteen lajeihin kuuluu kaksi valtakunnallisesti vaarantunutta (kalvaskääpä, kuusensitkokääpä (*Antrodia parasitica*)), kolme alueellisesti uhanalaista: korpiludekääpä (*Skeletocutis odora*), kääpä (*Anomoporia bombycina*) ja riukukääpä sekä neljä valtakunnallisesti silmälläpidettävää lajia: helтта-aidaskääpä (*Gloeophyllum abietinum*), korkkikerroskääpä (*Perenniporia subacida*) ja lumokääpä (*Skeletocutis brevispora*) sekä rustikka (*Aporpium canescens*).

Rustikkaa havaittiin selvityksessä kolmesti, helтта-aidas- ja lumokääpää kahdesti ja loppuja lajeja kerran (Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä, 2024).

Kohteen lajeista valtakunnallisesti arvioiden merkittävin on vaarantunut kalvaskääpä, jonka Otto Miettinen havaitsi kohteen pohjoisosasta 2014. Lajista on Suomesta vuosilta 1908–2021 alle 10 havaintoa, nykyesiintymistä neljä on Helsingissä (Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä, 2024). Lajin havaintopaikka jää perustettavan luonnonsuojelualueen ulkopuolelle.

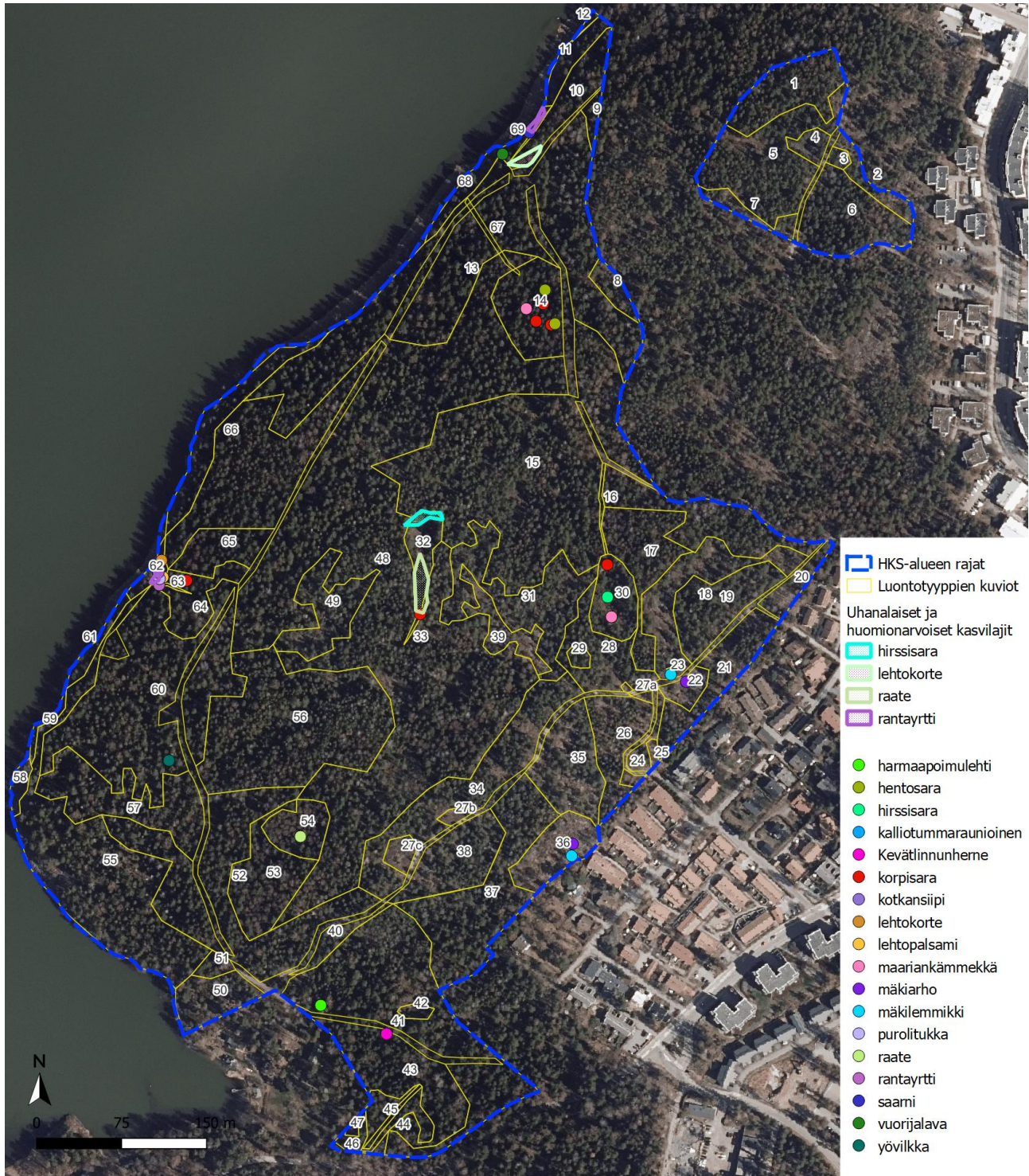
Myös toinen vaarantunut laji kuusensitkokääpä on valtakunnallisesti harvinainen. Lajin havaintopaikka jää perustettavan luonnonsuojelualueen ulkopuolelle.

Lajisuojelun kannalta merkittävä on myös alueen kääpäkääpäesiintymä. Lajista on Uudeltamaalta ja varsinkin hemiboreaalaiselta vyöhykkeeltä hyvin niukasti 2000-luvun havaintoja (Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä, 2024).

Muita Helsingin oloissa erityisen harvinaisia lajeja ovat iso-orakarakka (*Steccherinum tenuispinum*), korkkikerroskääpä, lumikonkääpä (*Fibroporia norrlandica*), lumokääpä, maitohampikka, pajunkääpä (*Antrodia macra*), paperiludekääpä (*Skeletocutis papyracea*), pikireunakääpä (*Phellinus lundellii*)

riukukääpä ja vuohenkääpä (*Albatrellus subrubescens*) (Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä, 2024).

Huomionarvoiset lajit esitetään ryhmittäin jäljempänä taulukoissa ja kartoilla, jos niistä on luotettavaa sijaintitietoa.



Kuva 2-32. Uhanalaisten ja muiden huomionarvoisten putkilokasvilajien esiintymät.

Taulukko 2.6a Merkittävä lajisto, putkilokasvit.

Uhanalaisuusluokitus: RE = hävinnyt, CR = äärimmäisen uhanalainen, EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, DD = puutteellisesti tunnettu, RT = alueellisesti uhanalainen (metsäkasvillisuusvyöhykkeessä 1b hemiboreaalin, Lounainen rannikkomaa). Putkilokasvien muu status: kunnallisesti merkittävät Kurton mukaan (2020). Luetellaan Helsingissä uhanalaiset ja ”muuten huomionarvoiset”. Muuten huomionarvoiset = lajit eivät ole valtakunnallisella punaisella listalla eivätkä alueellisesti uhanalaisia, mutta vaateliaisuudellaan ja paikallisella harvinaisuudellaan osoittavat yhdessä niiden kanssa luonnoltaan arvokkaimpia alueita Helsingissä. Helsingissä uhanalaisiin merkitään kunnallisen uhanalaisuusluokan perään k-tunnus (esim. VUK) ja muuten huomionarvoisiin (M).

Laji	Rauhoitettu	Luontodirektiivi	Uhanalaisuus	Muu status	Kuviot
Lehtopalsami			M	Lehtoisuuden osoittaja	62
Lehtokorte			M	Lehtoisuuden osoittaja	10, 62
Maariankämme			M	Keskiravinteisten soiden osoittaja	14, 30
Mäkiarho			M	Avointen kotojen osoittaja	22, 36
Purolitukka			M	Lähteisyyden osoittaja	63
Mäkilemmikki			M	Avointen kotojen osoittaja	23, 36
Harmaapoimulehti			ENk		41
Rantayrtti			M	Rehevien tervaleppäluhtien osoittaja	62, 69
Kotkansiipi			M	Lehtoisuuden osoittaja	62
Korpiara			RT, CRk		14, 30, 32, 64
Kevätlinnunherne			M	Lehtoisuuden osoittaja	43
Hirssisara			VUK		30, 32
Raate			M	Keskiravinteisten soiden osoittaja	32, 54
Saarni			NT		69
Hentosara			NT, RT		14
Vuorijalava	X		VU		69
Yövilkkä			M	Metsien luonnontilan osoittaja	60

Kalliotumma- raunioinen			M	Ravinteisten kalli- oiden osoittaja	22
----------------------------	--	--	---	--	----

Taulukko 2.6b Merkittävä lajisto, käävät

Laji	Rauhoi- tettu	Luonto- direktiivi	Uhanalai- suus	Muut huomiot	Kuviot
Korpiludekääpä			NT		19
Käpäläkääpä			NT		37
Lumokääpä			NT		1 ja 28
Helтта-aidaskääpä			NT		1
Korkkikerroskääpä			NT		48

Taulukko 2.6c Merkittävä lajisto, linnut.

Laji	Lintudi- rektiivi	Uhanalai- suus	Muut huomiot	Kuviot
Kanahaukka		NT		
Tervapääsky		EN		
Närhi		NT		
Viherpeippo		EN		

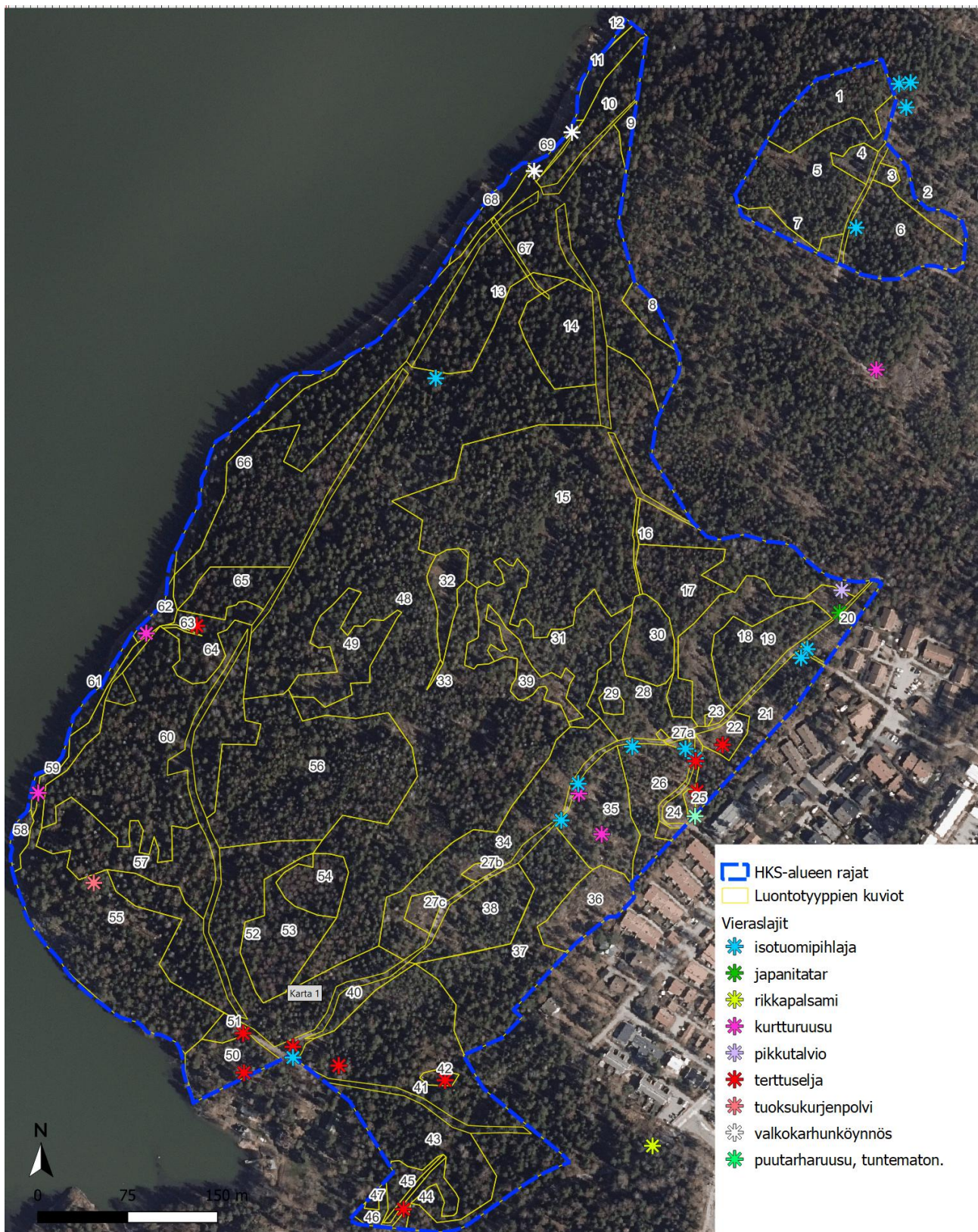
Taulukko 2.6d Merkittävä lajisto, lepakot.

Laji	Rauhoi- tettu	Luonto- direktiivi	Uhanalai- suus	Muut huomiot	Kuviot
Pohjanlepakko	Kyllä	x	LC		Ei tiedossa
Vesisiippa	Kyllä	x	LC		Ei tiedossa
Viiksisiipat	Kyllä	x	LC		Ei tiedossa
Pikkulepakko	Kyllä	x	VU		Ei tiedossa

2.8 Haitalliset vieraslajit

Vieraslajeja esiintyy alueella valitettavan runsaasti, erityisesti isotuomipihlajaa (*Amelanchier spicata*) ja tertsuseljaa (*Sambucus racemosa*). Haastavimpia vieraslajeista ovat torjunnan ja luonnon kannalta japanintatar (*Reynoutria japonica*) ja valkokarhunköynnös (*Convolvulus sepium*).

Lisäksi alueelta on tehty havainto minkistä (*Neovison vison*).



Kuva 2-33. Kartta haitallisten vieraskasvilajien esiintymistä.

Taulukko 2.7 Haitalliset vieraslajit. EU = EU:n vieraslajiluettelon laji, K1 = kansallisen vieraslajiluettelon laji, K2 = kansalliseen vieraslajiluetteloon kuulumaton laji, joka on kansallisen vieraslajistrategian (2012) mukaan haitallinen vieraslaji, H = Helsingin kaupungin vieraslajilinjauksen mukaan torjuttava laji.

Laji	Status	Kuviot
Japanitatar	K1	19
Terttuselja	K2	21, 22, 24, 41, 42, 44, 50, 51, 64
Valkokarhunköynnös	K2	69
Isotuomipihlaja	K2	6, 20, 21, 24, 26, 27a, 35, 48 ja suojelualueen ulkopuolella
Kurturuusu	K1	35, 55, 62 ja suojelualueen ulkopuolella
Pikkutalvio	Suomessa havaitut vieraslajit, joita ei ole vielä määritelty asetuk-sissa. Kasvullisesti leviävä.	15
Tuoksunkurjenpolvi	Uusi tulokaslaji, paikallisesti ja kasvullisesti leviävä.	55

3 Uhkatekijät

Meri-Rastilan alueen uhkatekijöitä ovat vieraslajit rehevillä osa-alueilla sekä alueen kulumisen ja häiriö liiallisen käytön takia. Vieraslajien tilannetta tulee seurata ja tarvittaessa poistaa niitä säännöllisesti.

Alueen virkistyskäyttö todennäköisesti lisääntyy entisestään. Virkistyskäyttöön liittyy uhkatekijöitä. Kallioilla ja rannoilla on tehty mm. nuotiota ja käytetty kertakäyttögrillejä, joista tuli voi levitä alueelle. Roskaaminen voi lisääntyä. Ulkoilijoiden luomat polut kuluttavat kasvillisuutta. Reittien kohdalle voi osua arvokkaita lajiesiintymiä tai ne voivat muuttaa norojen virtauksia. Vaihteleva maasto rinteineen tekee alueesta maastopyöräilijöille houkuttelevan kohteen. Lisääntyessään maastopyöräily voi levenittää ja syventää polkuja sekä heikentää norojen luonnontilaisuutta.

Uhkien toteutumisen arvioitu ajankohta ja voimakkuus ilmoitetaan numeerisena luokkana alla olevassa taulukossa.

- *Ajankohta:*
 - 1= Välitön uhka*
 - 2 = 1–5 vuoden sisällä*
 - 3 = 5–10 vuoden sisällä*
- *Voimakkuus:*
 - 1 = Lievä uhka: selviä, mutta ei peruuttamattomia muutoksia luontotyypeissä tai lajistossa.*
 - 2 = Keskivakava uhka: merkittäviä muutoksia tai yksipuolistumista luontotyypeissä tai lajistossa; osa muutoksista peruuttamattomia.*
 - 3 = Vakava uhka: osa alueen suojeluarvoista tai kaikki arvot vaarassa kadota.*

Taulukko 4.1 Uhkatekijät.

Uhka	Ajankohta	Voimakkuus
Vieraslajien leviäminen ja sitä seuraavat luontaisen lajiston muutokset.	2	2
Roskaantuminen	1	2
Avotulen teko	1	2
Maastopyöräily	2	2
Tallaantuminen oleskelupaikkojen luona	1	3
Polkujen hallitsematon laajentuminen nykyisten ulkopuolelle. Ihmiset esimerkiksi kiertävät kosteita kohtia ja polut levenevät, tai syntyy uusia oikopolkuja.	1	2
Lemmikkieläinten ulkoilutuksen aiheuttama uhka eläinlajistolle.	1	2
Ilmastonmuutos ja sään ääri-ilmiöt sekä niiden seurannaisvaikutukset.	1	1



Kuva 4-1. Rantakalliolla oleva luvaton grillipaikka. Rauno Yrjölä

4 Luonnonhoidon suunnitelma

4.1 Luonnonhoidon toimenpiteet

Tulevilla luonnonhoitotoimenpiteillä pyritään selvittämään norojen tila valuma-alueineen ja ennallistamismahdollisuudet. Lisäksi esitetään välittömiä toimia, joilla ehkäistään vieraslajien leviämistä. Kallioita voidaan turvata kulumiselta myös virkistyskäytön ohjauksella (kts. seuraava kappale).

Alueella on melko runsaasti eri-ikäistä ja -kokoista lahoppua monella osa-alueella, joten lahoppuun tuottamiselle ei nähty akuuttia tarvetta.

Taulukko 4.1 Keskeisimmät luonnonhoidon toimenpiteet

Kuviot 33, 39, 45, 65 ja 71	
Toimenpide	Norojen valuma-alueiden määrittäminen ja virtaamien selvitys mm. laserkeilaus-aineistolla.
Tavoite	Tietopohja mahdollista norojen ennallistamista varten.

Kuviot esitetään alla myös kuvan 4-1 kartalla.

Kuvio 65	
Toimenpide	Vanhan siltarummun korvaaminen
Tavoite	Varmistaa noron luonnollinen virtaama ja estää ulkoilureitin vaurioituminen tulvatilanteissa. Toteutus voidaan tehdä rummuilla, siltarakenteella tai muulla menetelmällä, kunhan noro huomioidaan toteutuksessa.

Kuviot 6, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 27a, 35, 41,41, 44, 48, 50, 51, 55, 62, 64 ja 69	
Toimenpide	Vieraslajien torjunta
Tavoite	Torjua vieraslajiesiintymät luonnonsuojelualueen sisäpuolella ja alueen välittömällä läheisyydellä lajien leviämisen ehkäisemiseksi.



Kuva 4-1. Kartta alueen kuvioista, joille on esitetty noroja koskevia suosituksia.

Haitalliset vieraslajit ovat päässeet leviämään alueella ainakin pihoilta ja ulkoilureittejä pitkin. Alueella ja suojelualueen ulkopuolella on selvää torjuntatarvetta eri vieraslajeille. Kaupungin vieraslajeista ja niiden torjunnasta on kirjoitettu opas (Seitapuro, 2018), jonka ohjeita muun muassa ammattimaisessa torjunnassa on suositeltavaa hyödyntää.

Jättipalsamilla (*Impatiens glandulifera*) on esiintymä välittömästi luonnonsuojelualueen pohjoispuolella Vartiokylänlahden rannassa. Lajia on torjuttu useana vuonna talkoilla. Toimintaa on syytä jatkaa, mikä estäisi myös lajin leviämisen luonnonsuojelualueen puolelle. Rikkipalsami (*Impatiens parviflora*) esiintyy luonnonsuojelualueen eteläpuolella, Ramsinniementien varrella ja on syytä torjua lajin leviämiskin luonnonsuojelualueen puolelle. Myös isotuomipihlajan ja kurturuusun, sekä kasvullisesti leviävän puutarharuusun esiintymishavaintoja löytyy luonnonsuojelualueen ulkopuolella ja näiden torjunta on syytä tehdä muiden vieraslajien torunnan yhteydessä.



Kuva 4-2. Isotuomipihlajaa kasvaa muutamissa kohdissa Meri-Rastilan alueella. Kuva: Rauno Yrjölä.

Taulukko 4.2 Vieraslajien torjunta.

Laji	Toimenpide	Kuvio
Japanitatar	Tatarten hävittäminen on syvälle ulottuvien juurten vuoksi hankalaa ja vaatii sinnikkyyttä ja useamman vuoden työtä. Kasvin ollessa vielä pieni taimet voi käsin kiskoa maasta juurineen. Juurakon kasvuvormi voi heikentää katkaisemalla kasvusto toistuvasti alas. Leviäminen uusiin kasvupaikkoihin on estettävä ja erityisesti huolehdittava, ettei maavarren ja juuren palasia sisältävää maa-ainesta siirretä	19 muutama ryhmä.

Laji	Toimenpide	Kuvio
	uusille alueille. Lisäksi leviämisen estämiseksi on oltava erityisen huolellinen kasvijätteen käsittelyssä.	
Terttuselja	Terttuseljapensaita tulee säännöllisesti poistaa moottorisahalla tai raivaussahalla.	21, 22, 24, 41, 42, 44, 50, 51, 64 runsaana koko alueella
Valkokarhunköynnös	Kasvupaikalle juurruttuaan karhunköynnös pysyy paikalla sitkeästi ja on erittäin vaikea hävittää. Torjuntatoimet kannattaa aloittaa katkomalla varret tyvestä. Köynnösten kuivuttua niitä on helpompi purkaa pois muun kasvillisuuden seasta. Juurakoita voi yrittää kitkeä ja kaivaa pois maasta.	69 melko runsaana ryhmänä
isotuomipihlaja	Tehokkainta on kasvin koneellinen poisto juuri-neen. Sen leviämistä voidaan myös hidastaa katkaisemalla isotuomipihlajan vesat tyvestä. Työ täytyy uusua säännöllisesti, sillä vesominen voi olla voimakasta.	6, 20, 21, 24, 26, 27a, 35, 48 runsaana koko alueella
Kurturuusu	Pienimmät yksilöt on helppo kiskoa hiekkamaasta ylös käsin. Kookkaat yksilöt leikataan esim. oksaksilla tai raivaussahalla tyveä myöten alas. Sen jälkeen päästään käsittelemään juurakkoa, joka pyritään kaivamaan kokonaan pois maasta. Toinen vaihtoehto on näivettäminen. Näivetysmenetelmässä ruusupensas leikataan ensin alas noin 20–30 cm korkuiseksi tapeiksi. Jäljelle jääneisiin tappeihin kasvaa vielä uusia versoja, jotka nypitään käsin irti vähintään 1–2 kertaa kesässä. Nyppiminen toistetaan seuraavina kesinä vähintään parin vuoden ajan, kunnes kurturuusu on näivettynyt kokonaan hengiltä.	35, 55, 62 yksittäisiä pensaita
Pikkutalvio	Pikkutalvion voi poistaa pieniltä alueilta käsin kitkemällä. Tällöin on huolehdittava, ettei maahan jää juurtumiskykyisiä kasvin osia. Poistettavat kasvin osat on hävitettävä huolellisesti leviämisen estämiseksi. Puutarhajätteen luontoon vieminen voi johtaa kasvin leviämiseen, kun kasvinosat juurtuvat uudelleen.	15 tiheänä ryhmänä
Tuoksukurjenpolvi	Kitkemällä tai niittämällä.	55 muutama yksilö.

5 Virkistyskäytön nykytila

Meri-Rastilan alue on tärkeä lähivirkistysalue Meri-Rastilan ja Rastilan asukkaille. Lisäksi lähellä sijaitsevien Rastilan leirintäalueen ja Hotelli Rantapuiston ansiosta alueella käynee myös kauempaa tulevia matkailijoita.

Alueella on useita polkuja. Pääreitit alueelle tulevat pohjoisesta Rastilan puolelta Vartiokylänlahden rantaa pitkin, idästä Rysäpuistosta ja Meri-Rastilan asuinalueelta sekä etelästä Ramsinniemen suunnalta. Itäiseen rantareittiin kuuluva, merenrantaa seuraava reittiosuus on merkitty maastoon. Talvella alueen kautta kulkee latureitti. Ulkoilutiet on valaistu lukuun ottamatta lähinnä rantaa kulkevaa osuutta.

Alueella käy paljon ulkoilijoita, kesällä kävelijöitä, pyöräilijöitä ja luonnosta nauttivia. Ranta-alueet houkuttelevat kalastamaan tai piknikille. Länsirannalla on tulenteke-/grillipaikka, joka on ollut aiemmin varustettu katoksella. Meri-Rastilassa järjestetään myös suunnistajien Iltarastit- tapahtumia.

Virkistyskäyttö vaikuttaa alueen nykytilaan. Polkuja on paljon, ja osa poluista on voimakkaasti kulumista. Maastopyöräily on kuluttanut eniten ajettuja polkuja näkyvästi. Myös ranta-alueilla näkyy kasvillisuuden kulumista, ja rannoille tehdään luvatta nuotioita.

Alue on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä helposti pohjoisesta Rastilan metroasemalta, josta matkaa alueen pohjoisrajalle on noin 400 metriä. Lähin linja-autopysäkki on Meri-Rastilantiellä noin 150 metrin päässä.

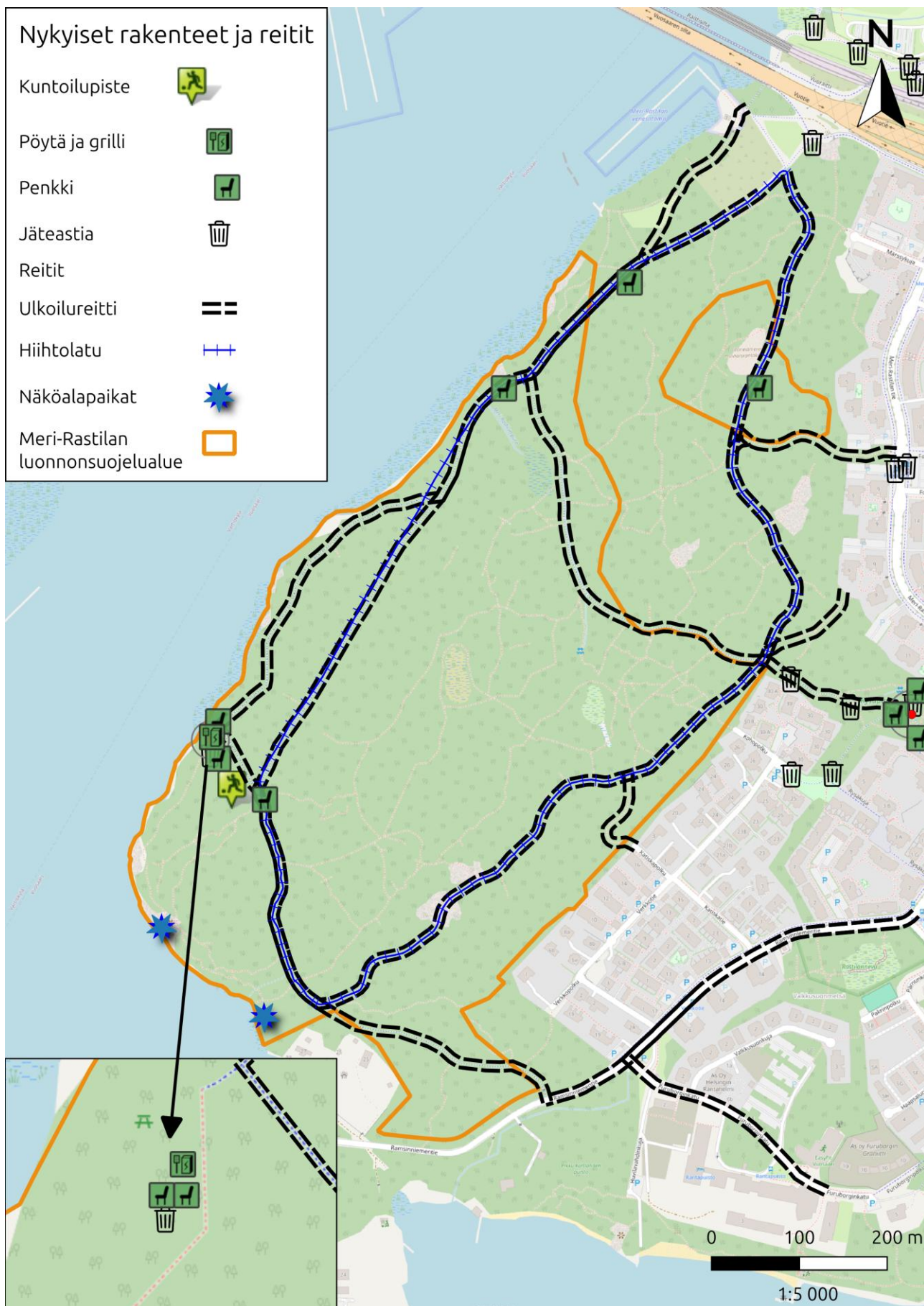
Taulukko 5 Virkistyskäytön nykytila.

Virkistyskäytön muodot	Alueella on paljon virkistyskäyttöä. Ulkoilijat tulevat alueelle pääasiassa viereisiltä asutusalueilta Rastilasta, Meri-Rastilasta ja muualta Vuosaaresta. Alueella on ainakin seuraavia virkistyskäytön toimintoja: • Kävely • Lenkkeily • Pyöräily • Koiran ulkoilutus • Luonnon tarkkailu • Kalastus • Rauhoittuminen, luonnosta nauttiminen • Hiihto • Suunnistus • Geokätköily
-------------------------------	---

Kävijämäärä/ käyttöaine	Tarkkaa tietoa kävijämääristä ei ole, mutta alueella on virkistyskäyttöä ympäri vuoden. Kävijöiden määrä on kasvanut ja kasvaa tulevaisuudessa asukasmäärän kasvaessa lähialueilla.
Reitit	Alueen ympäri kulkee hyvä ulkoilureitti, joka on talvella osin hiihtolatuna. Lisäksi alueella kulkee useampia pieniä, epävirallisia polkuja.
Nykyiset palvelurakenteet	Alueella on tällä hetkellä muutama reittiopaste. Lisäksi alueella on yksi virallinen levähdyspaikka, jossa on pöytä, penkit ja alusta kertakäyttögrillien käyttöön.
Saavutettavuus ja kulku alueelle	Alue on hyvin saavutettavissa julkisella liikenteellä, linja-autolle on noin 150 metriä ja metrolle vain hieman enemmän. Pysäköintipaikkoja on lähikatujen varsilla, alueella ei ole omaa pysäköintialuetta.



Kuva 5-1. Pöytä penkeillä ja grillauspaikka, jossa vain kertakäyttögrillien käyttö on sallittu. Palvelurakenteiden töhriminen on ongelma, niin kuin monilla muillakin Helsingin alueilla. Rauno Yrjölä



Kuva 5-2. Kartta alueen virkistysrakenteista ja -kohteista. Näköalapaikat eivät ole virallisia.



Kuva 5-3. Alueen itäosan kalliolla kulkeva ulkoilureitti.

6 Virkistyskäytön suunnitelma

Meri-Rastilan luonnonsuojelualan virkistyskäyttöä on ohjattava alueen kasvava käyttöpaine huomioiden, sillä kasvillisuuden voimakas kuluminen sekä esimerkiksi luvaton tulenteke uhkaavat luontoarvoja. Kaupunki uudistuksen myötä Meri-Rastilan asukasmäärän on arvioitu kasvavan 4 400 asukkaalla. Luonnonsuojelualueella on potentiaalia kehittyä myös laajemmin helsinkiläisiä houkuttelevaksi luontokohteeksi.

Uuden suojelualan perustamisen myötä alueelle tehdään opasteet, joissa kerrotaan alueen luonnosta ja sen suojelusta, virkistysreiteistä sekä ohjeistetaan alueen käyttöä. Lisäksi alueelle tuodaan muita virkistyskäytön rakenteita, joilla voidaan vastata lisääntyvän virkistyskäytön aiheuttamiin haasteisiin (kuva 6-1).

Alueelle merkitään polkumainen reitti, jolle perustetaan luontopolku. Polku ja sen varrelle sijoitettavat palvelurakenteet ja opasteet helpottavat myös sellaisten ryhmien luontoon pääsyä, joille luonnossa liikkuminen ei välttämättä ole kovin tuttua. Luontopolun opasteista tehdään erillinen suunnitelma, joka voidaan toteuttaa yhteistyössä Meri-Rastilan asukkaiden ja alueen käyttäjäryhmien kanssa.

Myös osa muista alueen olemassa olevista poluista merkitään maastoon ja opastauluihin. Pyöräilykielletään ulkoiluteiden sekä merkittyjen polkujen ulkopuolella. Pyöräilyä ei kuitenkaan ohjata eteläosan ulkoilutien ja Ramsinniementien väliselle yhdyspolulle. Polkumerkintöjen toivotaan ohjaavan myös muita ulkoilijoita liikkumaan tähänastista vähemmän merkitsemättömillä poluilla.

Kuvan 6-1 karttaan on merkitty myös luonnonsuojelualan ulkopuolella sijaitsevia polkuosuuksia. Rajoitukset koskevat vain luonnonsuojelualuetta, ja muutokset sen ulkopuolisen virkistysalueen reitistössä ovat mahdollisia riippumatta luonnonsuojelualan hoito- ja käyttösuunnitelmasta.

Kahdelle kalkkikalliolle asetetaan kaikkia alueen käyttäjiä koskeva liikkumiskielto.

Hiihdon ja muun liikkumisen yhteensovittaminen on helppoa tehdä siten, että talvella (kun on lunta) ulkoilureittien latuisuus on varattu hiihtoon ja vastaavasti sulan maan aikana pyöräilyyn ja jalankulkuun. Tällöin alueelle ei ole tarvetta rakentaa kahta rinnakkaista reittiä.

Luonnonsuojelualueelle ei lisätä keinovalaistusta nykyisin valaistujen ulkoiluteiden ulkopuolelle. Kun ulkoiluteiden valaistusta uusitaan, käytetään lepakoiden valoarkuuden huomioivia valaisinmalleja ja/tai vähiten lepakoita häiritseviä valon aallonpituuksia tai muita lepakoiden kannalta nykyistä parempia valaistusratkaisuja.

Luonnonsuojelualueella sijaitsevan kuntoilupaikan välineistöä voidaan tarvittaessa uusia.

6.1 Virkistyskäytön ohjaus ja palvelurakenteet

Taulukko 6. Virkistyskäytön ohjaus ja palvelurakenteet.

Alueopasteet (pää-opasteet)	Sijoitetaan alueopasteet (yhteensä 5 kappaletta) alueelle tulevien pääulkolureittien varteen; pohjoiseen, itään, kaakkoon ja erilliselle muinaisrantakivikon sisältämälle osa-alueelle sekä grillipaikalle. Opasteissa kerrotaan alueen luonnosta, esitetään reitistö kartalla ja merkintätapa maastossa sekä toimintaohjeet visuaalisesti helposti hahmotettavalla tavalla. Opasteet tehdään kaupungin opastelinjauksen mukaisesti (https://kaupunkitilaohje.hel.fi/kortti/luonnonsuojelu-alueiden-opastus/).
Muut opastaulut	Sijoitetaan useita kohdeopasteita luontopolun (ks. alla Polkujen merkintä) ja tarvittaessa myös muiden reittien varteen. Lisäksi asennetaan rauhoitusmääräystauluja soveltuviin paikkoihin. Kalkkikallioille sijoitetaan liikkumiskieltoalueista kertovat opasteet. Suosituille nuotiopaikoille asennetaan tulentekokieltokylttejä.
Pyöräilyn ohjaaminen	Ohjataan pyöräily ulkoiluteille ja merkityille poluille. Maastopyöräilyä koskevat rajoitukset ilmoitetaan opastauluissa, ja kiellettyjen polkujen päähän sijoitetaan kielto-merkkejä.
Muu kulunohjaus	Merkitystä polusta ja ulkoiluteistä erkanevien ei-toivottujen polkujen päihin tarvitaan erillisiä merkkejä. Ei-toivotut polut tukitaan esimerkiksi puunrungoilla. Kulkua voidaan tarpeen mukaan ohjata myös maastoon sopivilla aidoilla. Nämä toimenpiteet ovat erityisen tärkeitä kalkkikallioiden liikkumisrajoitusalueilla. Ramsinniementien varteen, uuden polun päähän sijoitetaan polun paikkaa osoittava opaste.
Polkujen merkintä	Merkitään viralliset polut olemassa olevia polkuja hyödyntäen. Poluille lisätään polkumerkinnot eli -vahventeet ja 'Pysythan polulla' -merkkejä. Märimpiin paikkoihin voidaan laittaa lyhyitä pitkospuuosuuksia.
Reittien kunnossapito	Reiteille lisätään tarvittaessa karkeaa hiekkaa, soraa tai puuhaketta kuoppiin, millä estetään lätäköiden tai kivien kiertäminen ja polun leventyminen. Tarvittaessa latureittiä lanataan ja siivotaan puhtaaksi karikkeesta.
Levähdyspaikat	Levähdyspaikoille voi sijoittaa penkkejä ja pöytäpenkkiryhmiä. Uusi pöytäpenkkiryhmä sopii erityisesti alueen eteläosan näköalapaikalle sekä alueen keskiosan kalliolle.
Grillipaikan/keittokaton varustelu	Parannetaan olemassa olevan grillauspaikan varustusta ja tarvittaessa muutetaan paikka hormilliseksi keittokatokseksi, joka on turvallisempi. Ainakin uusitaan pöytä ja penkit, ja tuodaan paikalle paremmat roska-astiat. Selvitetään mahdollisuudet muuttaa grillauspaikka pyörätuolilla saavutettavaksi.
Pyörätelineet	Alueelle sijoitetaan neljä pyörätelinettä. Sopivimmat paikat niille ovat grillauspaikan luona, etelässä luontopolun ja ulkoilutien risteyksen / näköalapaikan tuntumassa, idässä Rysäpuiston kohdalla ja luonnonsuojelualueen pohjoisrajan tuntumassa.

Moottoriliikenteen ohjaus	Alueen pohjoispuolelle sijoitetaan ajokieltomerkki ja tarvittaessa myös portti.
Turvallisuus	Reittien varsilta voidaan kaataa vaaraa aiheuttavia kuolleita tai kuolevia puita*. Ne jätetään maahan lahopuiksi. Vaaralliset puut voidaan myös tehdä pötkelöiksi, eli jätetään 3–5 metriä korkea runko. Ulkoiluteiden varrelta voidaan näkyvyyden parantamiseksi raivata pienpuustoa ja kaataa yksittäisiä isompia puita. Ulkoiluteitä voidaan samasta syystä myös leventää lyhyillä jaksoilla (enintään 10 m pituisilla jaksoilla). Ulkoiluteiden leventäminen edellyttää erillistä suunnitelmaa.

Vaarallisiksi puiksi tulkitaan:

- 1) kuolleet oksat ja latvukset, jotka roikkuvat ulkoilureitin yli tai sen reunalla
- 2) kaatuessaan ulkoilureitille ulottuvat konkelot eli toista puuta vasten nojaavat puut
- 3) kaatuessaan ulkoilureitille ulottuvat lahoavat pötkelöt
- 4) hyvin heikkokuntoiset elävät puut, jotka saattavat asiantuntija-arvion perusteella kaatua ulkoilureitille tuuliolojen tai latvuksen painopisteen perusteella.

*Taulukon kohta Turvallisuus: * Mikäli kaadettavissa puissa on koloja, rakoja tai repsottavia kaarnanalusia, jotka voivat soveltua lepakoiden päiväpiiloiksi, on puiden tarkastaminen tai tarkkailu suositeltavaa. Mikäli puu osoittautuu päiväpiiloksi, puun kaataminen edellyttää poikkeuslupaa. Lepakoiden päiväpiiloja ei saa hävittää.*



Kuva 6-1. Kartta Meri-Rastilan metsäalueen alueen uusista palvelurakenteista ja reiteistä.



Kuva 6-2. Kartta pyöräliikenteen tavoiteverkon pääreitien linjauksesta, jota ei alueen eteläisimmässä osassa toteuteta (luontoarvot ja norot). Pyöräily ohjataan nykyiselle reitille.

7 Vastuutahot

Taulukko 7. Vastuutahot

Ympäristöpalvelut	Luonnonsuojelualueiden investointien, kuten uusien opasteiden ja rakenteiden suunnittelu ja tilaaminen Luontoselvitysten tilaaminen tai toteuttaminen Luonnon seurannan tilaaminen tai toteuttaminen Hoito- ja käyttösuunnitelman päivitys
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan (KUVA) liikuntapalvelut	Ulkoilureittien kunnossapito Liikuntapaikan kunnossapito Grillipaikan kunnossapito
Rakennukset ja yleiset alueet (Rya) - palvelukokonaisuu- den yleiset alueet - palvelut	Luonnonsuojelualueiden muiden kohteiden (ml. polkureitit, opastaulut, oleskelupaikat) kunnossapidon tilaaminen ja käyttöturvallisuudesta huolehtiminen Luonnonhoidon vuosittaisten töiden tilaaminen
Urakoitsijat	Reittien kunnossapito sekä opasteiden rakentaminen luonnonsuojelu-alueilla. Kaikki luonnonhoitotyöt alueella: haitallisten vieraslajien torjunta, puiden kaadot.

8 Luonnon seuranta

Alueella ei ole tehty säännöllistä luonnontilan seurantaa. Alueen linnustoa on selvitetty aiemmin Helsingin lintuatlaksessa ja Tringan toimesta Helsingin arvokkaiden metsäalueiden kartoituksessa vuonna 2016 ja vuonna 2024 alueen pesimälinnusto kartoitettiin. Harvalukuisista lintulajeista ja petolinnuista alueelta on olemassa aiempia tietoja. Alueelta mitattiin lahopuun tilavuus vuonna 2023 yhdeltä metsäkuviolta (osa luontotyyppikuviota 16) laajemman kaupungin metsien lahopuuseurannan yhteydessä. Mittaus on tarkoitus toistaa noin viiden vuoden kuluttua. Samalta kuviolta kartoitetaan kääpälajisto vuonna 2024.

Jotta alueen hoitotoimien vaikuttavuudesta ja luonnontilan säilymisestä saataisiin tarvittavaa tietoa, täytyy alueella tehdä luontoseurantoja. Seurattaviksi lajiryhmiksi kannattaa valita sellaisia, joita Helsingin kaupunki seuraa myös muilla luonnonsuojelualueilla. Lisäksi on syytä seurata kasvillisuuden kulumista. Sopivia eliöryhmiä seurantaan ovat ainakin kasvit, linnut ja lepakot sekä käävät. Hyönteisistä sopivimpia ovat lahopuusta riippuvaiset ryhmät, erityisesti kovakuoriaiset. Muiden hyönteiselvitysten tarvetta arvioidaan uudelleen viimeistään silloin, kun hoito- ja käyttösuunnitelmaa seuraavan kerran päivitetään.

Luonnontilan seurannan vastuu on kaupungin ympäristöpalveluilla, joka tarvittaessa tilaa selvityksiä konsulteilta tai tekee niitä itse.

Taulukko 8. Luonnon seuranta.

Seuranta	Menetelmät	Aikataulu
Vieraskasvilajit	Esiintymien sijainnin ja runsauden dokumentointi.	Vuosittain torjunnan ja kunnossapitokäyntien yhteydessä.
Muu kasvillisuus ja kasvisto	Kasvillisuuskartoituksen toistaminen. Arvokkaiden kasviesiintymien sijainnin ja runsauden dokumentointi.	Hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (arviolta noin v. 2033).
Selkärangattomat	Kovakuoriaiset lienee sopivin lajiryhmiä seurattavaksi ja menetelmäksi sopii erityisesti ikkunapyydykset.	Suunnitelmakauden puolivälin tiedoilla. Toistetaan kymmenen vuoden välein.
Linnusto	Kartoitus noin kerran 10 vuodessa, viiden käyntikerran kartoituksella, jollainen tehtiin seurannan pohjatiedoksi vuonna 2024.	Seuraavan kerran hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (arviolta noin v. 2033).
Lepakot	Esiselvitys potentiaalisista päiväpiiloista, aktiivikartoitus ja passiiviseuranta. Muinaisrantakivikoiden seuranta passiivisesti myös	HKS:n voimassa olon alkupuolella, esimerkiksi vuonna 2026. Seuraavan kerran hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (arviolta noin v. 2034). Sen

Seuranta	Menetelmät	Aikataulu
	talvikaudella. Kolmen käyntikerran aktiivikartoituksella tai kolmiolaskennalla.	jälkeen kartoitus noin kerran 10 vuodessa.
Käävät	Kaupungin kääpäseuran- taan kuuluva kuvio inventoi- daan 2024. Huomionarvois- ten lajien havainnoista tarkka paikkatieto. Alueen kääpälajisto kartoi- tetaan uudelleen ennen hoito- ja käyttösuunnitelman päivitystä.	Toistetaan välillä 2030–2034. Noin vuonna 2030, sen jälkeen noin 10 vuoden välein.
Lahopuu	Lahopuutilavuuden mittaus kaupungin kääpäseuran- taan kuuluvalla kuviolta kaistaotantamenetelmällä puulajit ja lahoasteet erotel- len.	Seuraava inventointi noin 2028.
Kasvillisuuden kuluminen	Seurataan polkuja ja muita voimakkaasti kuluneita koh- teita valokuvaamalla ja/tai videoimalla.	2025 tai 2026, uudelleen noin viiden vuoden kuluttua.

9 Suunnitelman vaikutukset

Alueen rauhoittamisella voidaan arvioida olevan pääasiassa positiivisia vaikutuksia alueen luonto- ja lajistoarvoille. Meri-Rastilan uusi luonnonsuojelualue turvaa maa-aluetta Itä-Helsingin kulttuuri- puistosta, joka on yksi Helsingin ns. vihersormista eli laajoista ekologisista yhteyksistä. Lisäksi suojelualue turvaa Vartiokylänlahden ja Meri-Rastilan asuinalueen välisen metsäisen puskurin säilymistä. Suojelualue lisää myös Helsingin metsien suojelutasoa.

Alueelle ei suunnitella uusia reittejä tai polkuja, jotka eivät jo olisi ennestään maastossa olemassa olevia. Virallistaminen toki tarkoittaa yleensä polun levenemistä, mutta toisaalta se myös ohjaa käyttäjiä käyttämään näitä polkuja sekä reittejä. Oletettavasti muiden polkujen käyttö vähenee.

Reittien linjauksia voidaan tarkentaa niiden merkinnän yhteydessä, jos alueelta löydetään uusia huomioitavia luontoarvoja.

Taulukko 9. Toimenpiteiden vaikutukset alueeseen.

Toimenpide	Vaikutus
Luonnonsuojelualueen perustaminen	Luonnonsuojelulla turvataan edellytykset Meri-Rastilan alueen uhanalaisten luontotyyppien ja niille ominaisen lajiston säilymiselle edustavina ja luonnontilaisina. Laajempi ekologinen yhteys turvataan. Virkistyksen ja ulkoilun käyttöpaine saattaa lisääntyä.
Vieraslajien poisto	Vapauttaa elintilaa alkuperäisille lajeille.
Käytön ohjaus ja polkujen kunnostus	Kuluminen alueella vähentyy ja kasvillisuus uusiutuu. Alueeseen tutustumisen mahdollisuudet paranevat.

10 Kustannukset ja aikataulu

Meri-Rastilan hoito- ja käyttösuunnitelman kustannuksia on arvioitu muun muassa aiempien kaupungin hankkeiden ja muiden hoito- ja käyttösuunnitelmien arvioitujen kustannusten perusteella. Myös ohjausryhmän jäsenet ovat voineet esittää summiin omien osaamisalojensa perusteella täsmennyksiä ja arvioita. Lopulliset kustannukset selviävät kuitenkin vasta töiden tilausten yhteydessä.

Taulukko 10.1 Investointien arvioidut kustannukset ja aikataulu.

Investointi	Ajankohta	Kustannus
Suunnittelukustannukset (opasteet, polut, levähdyspaikat ml. grillipaikka/keittokatos ym.)	2025	50 000
Noron rumpuputkien vaihdon tai korvaavan ylityksen suunnittelu	2025	10 000
Alueen norojen valuma-alue selvityksen tilaaminen	2025	10 000
Noron rumpuputkien vaihto tai korvaavan ylityksen rakentaminen	2026	15 000
Polkujen kunnostaminen	2026	40 000
Levähdyspaikkojen perustaminen ja uusiminen ml. grillipaikan varustelutason parantaminen ja mahdollinen keittokatoksen rakentaminen	2026	50 000
Alueopasteiden (5 kpl) valmistus ja pystytys	2026	15 000
Kohdeopasteet, rauhoitusmääräystaulut, reittimerkin- nät ja rajamerkit	2026	20 000
Pyörätelineet	2026	10 000

Taulukko 10.2 Kunnossapidon kustannukset ja aikataulu.

Kunnossapito	Toistotiheys	Kustannus vuodessa	Kustannus 10 vuodessa
Vieraslajien torjunta	Joka vuosi	5 000	50 000
Polkujen ylläpito	Joka vuosi	10 000	100 000
Opasteiden ja palvelurakenteiden ylläpito	Kerran viidessä vuodessa	(5 000)	10 000

Taulukko 10.3 Lajistoseurannat.

Seurannat	Toistotiheys	Kustannus vuodessa	Kustannus 10 vuodessa
Vieraslajien seuranta	Joka vuosi	virkatyö/3000	virkatyö/30000
Kasvillisuus ja luontotyytit	Kerran		15000
Pesimälinnusto	Kerran		5000
Lepakot	Kahdesti		20000

Kääpäselvitys	Kerran		9000
Muut (tarvittaessa)	Kerran	?	?

11 Lähdeluettelo

Ellermaa, M. 2018a: Helsingin tärkeät lintualueet ja merkittävä linnusto 2017. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2018:8.

Ellermaa, M. 2018b: Maakunnallisesti tärkeät metsälintujen pesimäalueet Uudellamaalla. Tringa ry.

Erävuori, L., Lammi, E. & Routasuo, P. 2015: Helsingin luonnonsuojeluohjelma 2015–2024 ja metsäverkostaselvitys. - Sito & Enviro. (selvitystä on myöhemmin täydennetty, Raimo Pakarinen).

Erävuori, L., Kullberg, J., Lammi, E., Manner, J.-P., Routasuo, P., Suominen H. ja Vauhkonen, M. 2022: Helsingin uhanalaisten luontotyyppien inventoinnit 2017–2020. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:7

Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä. Arvokkaat lintukohteet, kääpäalueet ja kasvillisuuskohdet. Viitattu 10.9.2024.

Helsingin kaupungin Ympäristökeskus 2015: Helsingin vieraslajilinjaus. Tavoitteet ja toimenpiteet haitallisten vieraslajien torjumiseksi vuosina 2015–2019.

Helsingin kaupunki & Ramboll 2019: Vuosaaren yleisten alueiden suunnitelma 2020-2029. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2019:18.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2 – luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristö 5 | 2018. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö.

Koskimies, P. & Väisänen, R.A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet. 2. uusittu painos. – Helsingin yliopiston eläinmuseo, Helsinki

Kurtto, A. 2020: Helsingin uhanalaiset, silmälläpidettävät ja muuten huomionarvoiset putkilokasvit. Valtakunnallinen, alueellinen ja kunnallinen tarkastelu Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) arviointiperusteiden mukaan ja niitä soveltaen. Raportti Helsingin kaupungille.

Lammi, E. & Vauhkonen, M. 2023. Meri-Rastilan metsäalueen kasvillisuus. Ympäristösuunnittelu Enviro Oy. 23.1.2023.

Pakkala, T., Tiainen, J. & Pitkänen, M. 1998: Helsingin lintuatlas. Pesimälinnusto 1996–97. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 1/98.

Rissanen, E., Aalto, P., Mikola, A., Pajari, T. & Rytönen, M. 2021: Pikkuharvinaisuuksien esiintyminen Suomessa vuonna 2020. – Linnut-vuosikirja 2020: 120-131.

Salla, A. 2004: Kallioperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet Helsingissä. Helsingin kaupungin Kaupunkiympäristön julkaisuja VVVV:NO – Fastholman luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma vuodelle 2025–2034 – 89

ympäristökeskuksen julkaisuja 6/2004.

Savola, K. 2012: Helsingin metsien kääpäselvitys 2011 – loppuraportti. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 5/2012.

Seitapuro, H. 2018. Vieraskasvit ja niiden torjunta Helsingissä. Helsingin kaupunki. Kaupunkiympäristön toimiala- 7.2.2018.

Siivonen, Y. 2004. Helsingin lepakkolajisto ja tärkeät lepakkoalueet vuonna 2003. Helsingin kaupungin ympäristökeskus. Helsinki 2004.

Vanhatalo, A., Manninen, E., Makkonen, H. & Nieminen, M. 2022: Helsingin Vuosaaren metsäalueiden monimuotoisuuden arviointi vuonna 2022. Faunatican raportteja 82/2022.

Wermundsen, T., Nieminen J., & Asikainen, P. 2014. Helsingin lepakkolajisto ja tärkeät lepakkoalueet vuonna 2014. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosaston selvityksiä 2014:38.

Koskimies, P. & Väisänen, R.A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet. 2. uusittu painos. – Helsingin yliopiston eläinmuseo, Helsinki

Solonen, T., Lehikoinen, A. & Lammi, E. (toim.) 2010: Uudenmaan linnusto. – Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa, Helsinki

Liite 1: Ehdotus rauhotusmääräyksiksi

Liite 1: Ehdotus rauhotusmääräyksiksi

1. Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- metsänhakkuu ja muut metsänhoitotoimet;
- elävien ja kuolleiden kasvien, kasvinosien ja sienien ottaminen tai vahingoittaminen;
- maa-aineksien tai kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen;

- ojien kaivaminen, vesien perkaaminen ja patoaminen;
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen ja selkärangattomien eläimien pyydystäminen tai kerääminen;
- rakennusten, rakennelmien, teiden ja polkujen rakentaminen;
- tulenteke, telttailu ja muu leiriytyminen sekä
- kaikenlainen muu toiminta, joka muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti luonnonoloihin tai eliölajien säilymiseen.

2. Liikkumisrajoitukset

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi on kielletty:

- liikkuminen moottoriajoneuvolla lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä liikkumista;
- koirien, kissojen ja muiden lemmikkieläinten irti pitäminen;
- pyöräily ulkoiluteiden ja merkittyjen polkujen ulkopuolella sekä
- kaikenlainen liikkuminen merkityillä kalkkikallioilla.

3. Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittu:

- tonttien, ulkoiluteiden ja polkujen kunnossapitoon ja turvallisuuteen liittyvät toimet;
- kunnallistekniikan kunnossapitoon liittyvät toimet;
- haitallisten vieraslajien poistaminen;
- marjojen ja ruokasienten poimiminen;
- luonnonsuojelualueen rakennepiirteiden ja lajiston kartoittaminen;
- ELY-keskuksen hyväksymän hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen sekä
- virkistyskäytölle vaarallisten puiden kaataminen ELY-keskuksen suostumuksella.

4. Rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueella koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen luonnonhoidon, käytön tai tutkimuksen tai muinaismuiston hoidon kannalta.

5. Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi ja virkistyskäytön ohjaamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus vahvistaa hoitoja käyttösuunnitelman.

Liite 2: Kuviokohtaiset luontotiedot

Kuvio	Pinta-ala	LUTU-tyyppi	Uhan- alais- luokka Etelä- /koko Suomi	Edustavuus	Luonnontilaisuus	Puu- ja pensaskerros, lahopuu	Huomionarvoiset lajit	Vieras- lajit	Vieras- lajien peittävyys	Kulunei- suus	Muuta
1	0,41	Vanhat havupuu- valtaiset lehtomai- set kankaat	EN/EN	3	3	Puu: mänty ja kuusi; Pens: pensaskataja, kuusi; Taim: pihlaja; Lahopuu: runsaasti	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	2	
2	0,13	Kalliometsät	NT/NT	2	2	Puu: mänty, haapa ja pihlaja; Pens: kataja ja pihlaja; Taimi: pihlaja ja kuusi; Laho- puusto: niukasti	Ei havaittu	Isotuomi- pihlaja	5 %	3	
3	0,03	Karut ja keskira- vinteiset siirto- ja rapaumalohkareet	LC/LC	4	4	Puu: mäntyjä	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	3	
4	0,08	Muinaisrantakivi- kot	LC/LC	2	2	Puu: mänty, koivu ja pihlaja; Ei pensaita eikä puuntaimia. Ei lahopuita.	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	2	
5	0,71	Varttuneet havu- puuvaltaiset tuo- reet kankaat	VU/NT	3	2	Puu: kuusi, mänty, haapa, pylväskataja. Pens: pihlaja, pensaskataja; Taim: pihlaja; Lahopuu: melko runsaasti	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	3	
6	0,50	Varttuneet havu- puuvaltaiset tuo- reet kankaat	VU/NT	2	1	Puu: kuusi, mänty, haapa, pylväskataja. Pens: pihlaja, pensaskataja; Taim: pihlaja; Lahopuu: melko runsaasti	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	2	- puuston ikä- luokka ala- kantilla tähän lutyyn.

Kuvio	Pinta-ala	LUTU-tyyppi	Uhan- alais- luokka Etelä- /koko Suomi	Edustavuus	Luonnontilaisuus	Puu- ja pensaskerros, lahopuu	Huomionarvoiset lajit	Vieras- lajit	Vieras- lajien peittävyys	Kulunei- suus	Muuta
7	0,10	Kalliometsät	NT/NT	3	3	Puu: mänty, haapa ja pihlaja; Pens: kataja ja pihlaja; Taimi: pihlaja ja kuusi- Niukasti lahopuusto	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	3	Nuotiota pi- detty
8	0,09	Nuoret kuivahkot kankaat	EN/EN	3	2	Puu: mänty, koivu; Pens: mänty, kuusi, koivu, pihlaja; Taim: mänty; Lahopuu: niukka	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	2	
9	0,05	Tuoreet keskira- vinteiset lehdot	VU/VU	3	3	Puu: mänty, kuusi, koivu, vaahtera, raita, pihlaja; Pens: pihlaja; Taim: pihlaja ja tammi.	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	2	- reunavaiku- tus
10	0,41	Vanhat havupuu- valtaiset lehtomai- set kankaat	EN/EN	2	3	Puu: vanhat männyt, koivut ja kuuset. Nuoret pihlajat, kuuset ja koivut; Pens: -; Taim: pihlaja, tammi, kuusi	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	2	-puita pois- tettu
11	0,13	Keskiravinteiset merenrantakalliot	NT/NT	3	3	Avoin paitsi pieni metsäruusupensas	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	3	
12	0,02	Itämeren kivikkoi- set niittyraunnot	NT/NT	3	2	nuoria tervaleppiä	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	2	
13	2,12	Vanhat havupuu- valtaiset tuoreet kankaat	EN/EN	2	2	Puu: valtaosa varttunutta ja vanhaa kuusta, vanhoja mäntyjä ja koivuja. Nuoria pihlaja ja kuusia. Lahopuusto melko runsaasti	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	2	Nuotiota pi- detty

Kuvio	Pinta-ala	LUTU-tyyppi	Uhanalais- luokka Etelä- /koko Suomi	Edus- ta- vuus	Luonnontilaisuus	Puu- ja pensaskerros, lahopuu	Huomionarvoiset lajit	Vieras- lajit	Vieras- lajien peittävyys	Kulunei- suus	Muuta
14	0,43	Lehtokorvet	EN/VU	1	2	Puu: kuusi, tervaleppä, hieskoivu; Pens:- ;Taim: kuusi, koivu; Lahopuu: melko niukasti	korpisara, hentosara, maariankämme	Ei ha- vattu	-	2	
15	0,01	Varttuneet havu- puuvaltaiset tuo- reet kankaat	VU(NT	2	2	Puu: kuusi, koivu, mänty, raita, haapa, tammi; Pens: -; Taimi: haapa, kuusi, pihlaja; Lahopuu: niukka.	Ei havaittu	pikkutal- vio	50 %	2	-puita pois- tettu
16	3,14	Havumetsä- vyöhykkeen norot	DD/DD	2	2	Itse noro on puuton; Lahopuut noron yli: niukka	Ei havaittu	Ei ha- vattu	-	2	
17	0,44	Nuoret tuoreet kankaat	VU/VU	3	3	Puu: varttunutta ja nuorta kuusta ja koivua, muu- tama vanha mänty. Keski-ikäinen haapa. Paikoin tiheästi nuorta kuusta. Paljon haavantaimia.	Ei havaittu	Ei ha- vattu	-	3	
18	0,47	Kalliometsät	NT/NT	2	2	Puu: mänty; pens:-;Taim: pihlaja, mänty; laho- puu: niukasti	Ei havaittu	pikkutal- vio	50 %	2	kulunut ja nuotioita pi- detty.
19	0,414	Vanhat kuivahkot kankaat	CR/EN	2	2	Puu: mänty; pens:-;Taim: pihlaja, mänty; laho- puu: niukasti	Ei havaittu	Ei ha- vattu	-	2	

20	0,12	Tuoreet keskira- vinteiset lehdot	VU/VU	4	4	Puu: haapa, koivu; Pens: Kataja.; Taimi: tammi, pihlaja, haapa; Lahopuu: niukasti	Ei havaittu	isotuomi- pihlaja	1 %	2	
----	------	--------------------------------------	-------	---	---	--	-------------	----------------------	-----	---	--

Kuvio	Pinta-ala	LUTU-tyyppi	Uhanalais- luokka Etelä- /koko Suomi	Edus- ta- vuus	Luonnontilaisuus	Puu- ja pensaskerros, lahopuu	Huomionarvoiset lajit	Vieras- lajit	Vieras- lajien peittävyys	Kulunei- suus	Muuta
21	0,37	Varttuneet havu- puuvaltaiset tuo- reet kankaat	VU/NT	3	3	Puu: kuusi, mänty, haapa koivu; Pens: haapa, pihlaja; Taimi: pihlaja; Lahopuu: melko niukasti	Ei havaittu	Isotuomi- pihlaja	1 %	3	
22	0,09	Avoimet laakeat kalkkikalliot	EN/EN	3	2	Puu: koivu, kiiltopaju, pylväskataja, mänty, osin avoin; Pens: kataja, tuntematon ruusu	Seinätummaraunioi- nen, mäkiarho	terttu- selja	5 %	3	Kalkkipitoi- suus alhai- nen: ei täytä luonnonsuo- jelulain mää- ritelmän kri- teerejä
23	0,01	Avoimet laakeat kalkkikalliot	EN/EN	2	2	Puuton; Pens: pihlaja	mäkilemmikki	Ei ha- vaittu	-	3	
24	0,09	Tuoreet keskira- vinteiset lehdot	VU/VU	3	3	Puu: vaahterat, koivu, raita, pihlajat, mänty, kuusi; Pens: pihlaja, terttuselja, haapa; Taimi: pihlaja, haapa	Ei havaittu	terttu- selja, isotuomi- pihlaja	1 %, 1 %	2	
25	0,02	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT/NT	3	3	Puu:avoin; pens:puutarharuus; Taim:haapa, koivu, pihlaja	Ei havaittu	1.Terttu- selja; 2. Tunte- maton puutar- haruus	1. 5 %; 2. 1 %	3	Kalkkipitoi- suus alhai- nen: ei täytä luonnonsuo- jelulain mää- ritelmän kri- teerejä

26	0,35	Nuoret tuoreet kankaat	VU/VU	2	3	Puu: kuusi, koivu, mänty. Pääosin nuorta; Pens: -; Taimi: pihlaja, hieskoivu; Lahopuu: niukka	Ei havaittu	isotuomi- pihlaja	5 %	2	
27a	0,02	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT/NT	3	2	Pihlajapuu ja pihlaja-haapataimia.	Ei havaittu	isotuomi- pihlaja	5 %	2	

Kuvio	Pinta-ala	LUTU-tyyppi	Uhanalais- luokka Etelä- /koko Suomi	Edus- ta- vuus	Luonnontilaisuus	Puu- ja pensaskerros, lahopuu	Huomionarvoiset lajit	Vieras- lajit	Vieras- lajien peittävyys	Kulunei- suus	Muuta
27b	0,03	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT/NT	3	2	Avoin	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	3	
27c	0,07	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT/NT	2	2	Avoin	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	3	Kalkkipitoi- suus alhai- nen: ei täytä luonnonsuo- jelulain mää- ritelmän kri- teerejä
28	0,34	Vanhat havupuu- valtaiset tuoreet kankaat	ENEN	2	2	Puu: mänty, kuusi, koivu; Pens: kiiltopaju; Taimi: Haapa, pihlaja, koivu; Lahopuu: melko niukka.	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	2	
29	0,03	Boreaaliset pien- suot	EN/VU	3	1	Puu. Vanhoja mäntyjä, nuoria kuusia ja koivuja, Pens. kiiltopaju Taimi. koivu.	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	1	

30	0,25	Boreaaliset pien-suot	EN/VU	1	1		Puu: mänty, hieskoivu; Pens: kiiltopaju; Taim: koivu, mänty; Lahopuu: niukka	Hirssisara, korpisara, maariankämmeekkä	Ei havaittu	-	2	Kalkkipitoisuus alhainen: ei täytä luonnonsuojelulain määritelmän kriteerejä
31	0,65	Vanhat kuivahkot kankaat	CR/EN	2	3		Puu: vanhoja ja eri-ikäisiä mäntyjä, nuoria kuusia ja haapoja; Pens: pensaskataja; Taimi: Kuusi, pihlaja; Lahopuu: melko runsaasti	Ei havaittu	Ei havaittu	-	3	
32	0,17	Boreaaliset pien-suot	EN/VU	1	1		Pääosin avoin, mutta muutama koivun ja pajuntaimi. Reunan puusto: vanhoja koivuja, kuusia ja mäntyjä.	corpisara, hirssisara, raate	Ei havaittu	-	1	

Kuvio	Pinta-ala	LUTU-tyyppi	Uhanalais-luokka Etelä-/koko Suomi	Edustavuus	Luonnontilaisuus	Puu- ja pensaskerros, lahopuu	Huomionarvoiset lajit	Vieras-lajit	Vieras-lajien peittävyys	Kuluneisuus	Muuta
33	0,01	Havumetsävyöhykkeen norot	DD/DD	2	1	Itse noro on puuton; Lahopuut noron yli: niukka	Ei havaittu	Ei havaittu	-	1	
34	0,78	Kalliometsät	NT/NT	3	2	Puu: mänty, koivu, haapa, pihlaja; Pens: pihlaja; Taim: kuusi, haapa; Lahopuu: niukasti	Ei havaittu	Ei havaittu	-	2	
35	0,45	Kalliometsät	NT/NT	2	2	Puu: vanhoja mäntyjä, Keskivanhoja ja nuoria mäntyjä. Nuoria koivuja, haapa ja raitaa.	Ei havaittu	kurttu-ruusu, isotuomipihlaja	5 %, 5%	2	

36	0,30	Avoimet laakeat kalkkikalliot	EN/EN	2	2	Puuton. Nuoria koivuja, pihlajat. Pens. Kataja, metsäruusu	mäkilemmikki	Ei havaittu	-	2	Kalkkipitoisuus alhainen: ei täytä luonnonsuojelulain määritelmän kriteerejä
37	0,88	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	VU/NT	2	2	Puu. Eri-ikäistä kuusta, Vanhoja koivuja ja mäntyjä, haapa. Pens.katajantaimi. Haapa pihlaja. Lahopuusto runsaasti. Puu. Eri-ikäistä kuusta, mäntyä, nuoria koivuja ja muutama vanhempaa, vanha mäntyä. Taimi. Pihlaja, tammi	Ei havaittu	Ei havaittu	-	2	
38	0,41	Vanhat kuivahkot kankaat	CR/EN	1	1	Puu: vanhaa mäntyä, nuorta haapa; Pens: kataja; Taimi: haapa; Lahopuu: niukka	Ei havaittu	Ei havaittu	-	2	
39	0,19	Kalliometsät	NT/NT	2	3	Puu: vanhoja ja eri-ikäisiä mäntyjä, nuoria kuusia ja Haapoja; Taimi: kuusi, pihlaja; Lahopuu: melko runsaasti	Ei havaittu	Ei havaittu	-	3	

Kuvio	Pinta-ala	LUTU-tyyppi	Uhanalais-luokka Etelä-/koko Suomi	Edustavuus	Luonnontilaisuus	Puu- ja pensaskerros, lahopuu	Huomionarvoiset lajit	Vieras-lajit	Vieras-lajien peittävyys	Kuluneisuus	Muuta
40	0,09	Vanhat kuivahkot kankaat	CR/EN	3	3	Puu: monihaaraisia, järeitä ja vanhoja mäntyjä, nuorta pihlajaa, haapaa ja koivua, pylväskataja; Pens: kataja; Taim: pihlaja, haapa; Lahopuu: niukka	Ei havaittu	Ei havaittu	-	2	Puusto on edustava, mutta kalliomursketta ja lohkareita on laitettu alueelle, metsän pohja ei enää luonnontilainen.
41	1,43	Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat	NT/NT	3	3	Puu: valtaosa eri-ikäistä kuusta, muutama vanhempi koivu ja haapa, nuoria raitaa; Pens: kuusi; Taim: kuusi; Lahopuu: melko niukasti	harmaapoimulehti (Helsinki EN)	terttuselja	1 %	3	

42	0,03	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT/NT	2	2	Puu. Nuoria pihlaja ja koivuja. Muutama pylväskataja. Pens. Kirsikka, tertsuselja, taimi. Tammi, pihlaja, koivu. Kalliopaljastuma, keskiravin.	Ei havaittu	Terttu-selja	5 %	2	
43	0,63	Kosteet keskiravinteiset lehdot	NT/NT	2	2	Monipuolinen ja erirakenteinen puusto, valtapuusto kuusi. Vanhat koivut ja männyt (järeät). Järeä haapaa. Nuorta raitaa ja pihlajaa. Pens kuusentaimia, taikinamarja, haavantaimia.	Kevätlinnunherne	Ei havaittu	-	2	
44	0,15	Lehtokorvet	EN/VU	2	2	Puu: kuusi, vanhat koivut, muutama tervaleppä. Nuoria vaahteroita, raitaa ja pihlajaa; Pens: raitaa, mustaherukka.	Ei havaittu	Terttu-selja	5 %	2	
45	0,03	Havumetsävyöhykkeen norot	DD/DD	3	2	Itse noro on puuton; Lahopuut noron yllä melko runsaasti	Ei havaittu	Ei havaittu	-	2	

Kuvio	Pinta-ala	LUTU-tyyppi	Uhanalaisluokka Etelä-/koko Suomi	Edustavuus	Luonnontilaisuus	Puu- ja pensaskerros, lahopuu	Huomionarvoiset lajit	Vieras-lajit	Vieraslajien peittävyys	Kuluneisuus	Muuta
46	0,06	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	3	3	Puu: koivut, mänty, vaahtera ja pihlaja; Pens:-; Taim: pihlaja, vaahtera; Lahopuu: melko niukka	Ei havaittu	Ei havaittu	-	2	
47	0,01	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT/NT	3	2	Puu: mänty, koivu, vaahtera, pihlaja; Pens: tuomi; Taim: pihlaja, vaahtera; Lahopuu: runsaasti	Ei havaittu	Ei havaittu	-	2	Hieman kasvavassa umpeen vademalla ja vaahteran taimilla.

48	6,72	Varttuneet havu- puuvaltaiset leh- tomaiset kankaat	NT/NT	2	2	Puu: valtaosa varttunutta, mutta myös van- haa kuusta, vanhoja mäntyjä ja koivuja. Nuoria pihlajia, haapoja ja kuusia; Taim: pihlaja, haapa, kuusi, koivu; Lahopuu: melko niukasti	Ei havaittu	isotuomi- pihlaja	1 %	2	- reunavaiku- tus
49	0,37	Vanhat kuivahkot kankaat	CR/EN	2	2	Puu: vanhoja mäntyjä, kitukasvuisia. Eri- ikäisiä mäntyjä. Nuoria kuusia ja koivuja; Pens: -; Taimi: kuusi, mänty ja tammi; La- hopuu: niukka	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	3	
50	0,25	Vanhat kuivahkot kankaat	CR/EN	3	3	Puu: monihaaraisia, järeitä ja vanhoja mäntyjä, nuorta pihlajaa, haapaa ja koivua, pylväskataja; Pens: kataja; Taim: pihlaja, haapa; Lahopuu: niukka	Ei havaittu	terttu- selja	-	2	Puusto on edustava, mutta kallio- mursketta ja lohkareita on laitettu alu- eelle, metsän pohja ei enää luonnontilai- nen.

Kuvio	Pinta-ala	LUTU-tyyppi	Uhanalaisluokka Etelä-/koko Suomi	Edustavuus	Luonnontilai- suus	Puu- ja pensaskerros, lahopuu	Huomionarvoiset lajit	Vieras- lajit	Vieras- lajien peittävyys	Kulunei- suus	Muuta
51	0,05	Tuoreet keskira- vinteiset lehdot	VU/VU	3	3	Puu: kuusi, koivu, pihlaja ja raita; Pens:- Taim: kuusi; Lahopuu: niukka	Ei havaittu	terttu- selja	5 %	2	
52	1,,26	Varttuneet havu- puuvaltaiset leh- tomaiset kankaat	NT/NT	3	3	Puu: valtapuusto varttunutta kuusta. Osin istutettuja? Paikoin puusto tiheämpi. Yksi- puolinen. Pienempi osa Vanhoja koivuja, osa niistä jo kuolleilta. Muutama haapa ja järeä mänty. Taimi. Pihlaja ja kuusi. Laho- puusto melko runsas.	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	2	

53	0,44	Kosteat keskira- vinteiset lehdot	NT/NT	3	2	Puu: kuusi, koivu; Pens:-; Taim: kuusi ja haapa; Lahopuu: melko runsaasti	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	2	
54	0,22	Koivuluhdat	DD/DD	3	2	Puu: hieskoivu, tervaleppä, mänty, kuusi; Pens: -; Taim: kuusi: Lahopuu: runsaasti	raate	Ei ha- vaittu	-	2	
55	1,45	Vanhat havupuu- valtaiset tuoreet kankaat	EN/EN	3	3	Puu: valtaosa varttunutta ja vanhaa kuusta, Vanhoja mäntyjä ja koivuja. Nuoria pihlaja ja kuusia. Uusiutuvaa metsä. Lahopuusto runsaasti	Ei havaittu	Tuoksu- kurjen- polvi	1 %	3	
56	1,54	Nuoret tuoreet kankaat	VU/VU	2	2	Puu: kuusia ja vähän nuoria koivuja; Taimi: kuusi, tammi.	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	2	
57	0,60	Nuoret tuoreet kankaat	VU/VU	3	2	Puu: vanhat järeä koivut ja kuuset, mutta valtaosa tiheästi kasvavia nuoria kuusia; Taimi: kuusi; Lahopuu: niukka	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	2	

Kuvio	Pinta-ala	LUTU-tyyppi	Uhanalaisluokka Etelä-/koko Suomi	Edustavuus	Luonnontilai- suus	Puu- ja pensaskerros, lahopuu	Huomionarvoiset lajit	Vieras- lajit	Vieras- lajien peittävyys	Kulunei- suus	Muuta
58	0,05	Karut merenran- takalliot	LC/LC	3	3	Avoin	Ei havaittu	Ei ha- vaittu	-	3	kulunut ja nuotioita pi- detty.

59	0,03	Itämeren sora- ja somerikkorannat	LC/LC	2	2	Puu: metsän ja rannan reunalla vanhat männyt, tervalepät, nuoret koivut; Pens.: kurturuusu, pihlaja.	Ei havaittu	Kurttu-ruusu	1 %	2	
60	1,68	Varttuneet havu-puuvaltaiset lehtomaiset kankaat	NT/NT	2	2	Puu: eri-ikäistä kuusta, vanhoja mäntyjä ja koivuja; Pens: pihlaja; Taimi: pihlaja, kuusi, koivu; Lahopuu: runsaasti	yövilkka	Ei havaittu	-	3	
61	0,07	Karut merenrantakalliot	LC/LC	3	3	Avoim	Ei havaittu	Ei havaittu	-	3	
62	0,06	Rannikon kosteat leppälehdot	NT/NT	2	2	Puu. Valtapuusto tervaleppä, nuoria vaahteroita ja pihlaja. Reunalla Vanhoja koivuja. Pens. Punaherukka. Taimi. Pihlaja.	kotkansiipi, lehtokorte, lehtopalsami, purolitukka, rantayrtti	kurttu-ruusu	1%	2	
63	0,01	Havumetsävyöhykkeen norot	DD/DD	2	2	Itse noro on puuton; Lahopuut noron yli: niukka	Ei havaittu	Ei havaittu	-	2	kulunut ja nuotioita pidetty.

Kuvio	Pinta-ala	LUTU-tyyppi	Uhanalais-luokka Etelä-/koko Suomi	Edustavuus	Luonnontilaisuus	Puu- ja pensaskerros, lahopuu	Huomionarvoiset lajit	Vieras-lajit	Vieras-lajien peittävyys	Kuluneisuus	Muuta
-------	-----------	-------------	------------------------------------	------------	------------------	-------------------------------	-----------------------	--------------	--------------------------	-------------	-------

64	0,25	Lehtokorvet	EN/VU	1	1	Puu: vanha kuusia ja myös eri-ikäisiä, järeät haavat, nuoria raitaa, ja tervaleppää, muutama keski-ikäinen koivu; Pens: terttu-selja; Taimi: haapa, pihlaja, tervaleppä, kuusi. Nuoria tammia.	korpisara, rantayrtti	Terttu-selja	1 %	1	
65	0,25	Vanhat havupuu-valtaiset tuoret kankaat	EN/EN	2	2	Puu: vanhoja kuusia ja varttuneita. Vanhoja koivuja ja kuolleita koivuja. Vanhoja mäntyjä ja Haapoja; Taimi: Kuusi, pihlaja, haapa; Lahopuu: runsaasti	Ei havaittu	Ei havaittu	-	2	
66	0,32	Nuoret tuoret kankaat	VU/VU	3	3	Puu: mänty, kuusi, koivut, pihlaja, raita; Pens: pihlaja; Taim: mänty, kuusi, pihlaja, koivu; Lahopuu: niukka.	Ei havaittu	Ei havaittu	-	3	
67	0,02	Havumetsä-vyöhykkeen norot	DD/DD	2	2	Itse noro on puuton; Lahopuut noron yli: niukka	Ei havaittu	Ei havaittu	-	3	kulunut ja nuotioita pidetty.
68	0,11	Karut merenrantakalliot	LC/LC	3	3	Avoin	Ei havaittu	Ei havaittu	-	3	kulunut ja nuotioita pidetty.
69	0,05	Rannikon kosteat leppälehdot	NT/NT	3	3	Puu: tervaleppä, hieskoivu, vaahtera; Pens: tuomi, pihlaja; Taim:- Lahopuu: melko niukasti	rantayrtti, saarni, vuorijalava	valkokarhunköynnös	30 %	2	

Liite 3: Toimenpiteiden aikataulu: kertaluontoiset investoinnit

Toimenpide	Kuviot	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Suunnittelukustannukset (opasteet, polkujen suunnittelu, ym.)	Kaikki	50000									
Noron rumpuputkien vaihdon tai korvaavan ylityksen suunnittelu		10000									
Alueen norojen valuma-alue selvityksen tilaaminen		10000									
Noron rumpuputkien poisto ja korvaava ylitys			15000								
Polun rakentaminen			25000								
Alueopasteiden (5 kpl) pystytys			15000								
Kohde opasteet, rauhoitusmääräystaulut, reittimerkinnot ja rajamerkit			20000								

Penkit ja pöydät				20000							
Pyörätelineet				10000							
Kulunohjaus	19			15000							
Ajokielto			2000								

Liite 4: Toimenpiteiden aikataulu: toistuva luonnonhoito ja kunnossapito

Toimenpide	Kuviot	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Vieraslajien torjunta	Todetut	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000
Polkujen ylläpito		5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000
Opasteiden ja palvelurakenteiden ylläpito							5000				5000

Liite 5: Seurantojen aikataulu

Seuranta	Vuosi/ kustannus €	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Vieraslajien seuranta		3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000	3000
Kasvillisuus ja luontotyytit											15000
Pesimälinnusto											5000
Lepakot		10000									10000
Käävät				9000							

Kuvailulehti

Tekijät	Metsänen, T., Still, S. & Yrjölä, R.
Nimike	Meri-Rastilan luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma vuosille 2025–2034
Sarjan nimike	Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön aineistoja
Sarjanumero	VVVV:NO
Julkaisuaika	KK:VVVV
Sivuja	87
Liitteitä	5
ISBN	XXX-XXX-XXX-XXX-X
ISSN	2489–4230 (verkkojulkaisu)
Kieli, koko teos	Suomi
Kieli, yhteenveto	Suomi, ruotsi, englanti

Tiivistelmä:

Meri-Rastilan luonnonsuojelualue sijaitsee Länsi-Vuosaassa Vartiokylänlahden rannalla. Ehdotetun suojelualueen laajuus on noin 34,8 hehtaaria ja se on Helsingin kaupungin omistuksessa. Kohde koostuu kahdesta osa-alueesta, laajemmasta pääasiassa metsää ja kallioita sisältävästä alueesta ja sen pohjoispuolisesta Meri-Rastilan muinaisrantakivikosta. Meri-Rastilan metsäalue sisältyy Helsingin arvokkaisiin lintualueisiin ja on myös Helsingin arvokkaimpia kääpäkohteita. Lisäksi osa alueesta sisältyy tärkeän lepakkoalueen rajaukseen. Meri-Rastilan metsäalue on keskeinen osa Itä-Helsingin kulttuuripuiston vihersormea.

Meri-Rastilan luonnonsuojelualue koostuu vaihtelevista ja monipuolisista luontotyypeistä, joista suurin osa on varttuneita havupuuvaltaisia lehtomaisia kankaita ja varttuneita havupuuvaltaisia tuoreita kankaita. Näiden luontotyyppien edustavimmat alueet ovat laajoja sekä luonnontilaisia ja muodostavat yhtenäisiä kokonaisuuksia. Kuivemmat metsät ovat pääosin edustavia vanhoja kuivahkoja kankaita, mutta yleisesti alueen kuivat metsäalueet ja kalliot ovat voimakkaasti kuluneita. Kalliot ovat tavanomaista ravinteisempia, monilajisia ja jopa kalkkivaikutteisia (kalkkipitoisuus 1 %).

Tulevaisuudessa alueen suurin haaste on lähialueiden asukasmäärän kasvu, joka lisää myös liikumista alueella. Lisääntyvä liikkuminen alueella voi väistämättä johtaa kasvillisuuden kulumiseen ja lisääntyneeseen roskaamiseen, ellei asiaa huomioida esimerkiksi reittien ja opasteiden suunnittelussa. Hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteena on luonnonsuojelun lisäksi ohjata alueen virkistyskäyttöä, jotta luonnon monimuotoisuus suojelualueella säilyy tai jopa paranee. Suunnitelmalla varaudutaan virkistyskäytön lisääntymiseen mm. opastauluilla, uusilla oleskelupaikoilla, pyörätelineillä ja liikkumiskieltoalueilla. Alueelle perustetaan myös luontopolku. Lisäksi varaudutaan vieraslajien torjuntaan ja selvitetään alueen norojen ennallistamismahdollisuudet.

Avainsanat: luonnonsuojelu, luonnonsuojelualueet, hoitosuunnitelmat, käyttösuunnitelmat, metsät, Meri-Rastila, muinaisrantakivikot

Presentationssblad

Författare	Metsänen, T., Still, S. & Yrjölä, R.
Titel	Skötsel- och användningsplan för Meri-Rastilas naturskyddsområde för åren 2025–2034
Seriens titel	Stadsmiljöns publikationer i Helsingfors stad
Serienummer	VVVV:NO
Utgivningsdatum	KK:VVVV
Sidantal	87
Bilagor	5
ISBN	XXX-XXX-XXX-XXX-X
ISSN	2489–4230 (nätpublikation)
Språk, hela verket	Finska
Språk, sammanfattning	Finska, svenska, engelska

Sammanfattning:

Havsrastböles naturskyddsområde är beläget mellan Havsrastböle och Botbyviken, norr om Ramsöudden. Det föreslagna naturskyddsområdet ägs av Helsingfors stad och är ca 34,8 hektar stort. Området består av två delområden; Havsrastböle skog och Havsrastböles stenåker. Havsrastböle skogsområde hör till de värdefulla fågelområdena i Helsingfors och området är även ett av de mest värdefulla tickaområdena. En del av området hör även till viktigt fladdermusområde. Havsrastböles skogsområde är en central del av kulturparkens landområden i östra Helsingfors.

Havsrastböles skog och stenåker består av varierande och mångsidiga naturtyper, varav största delen är mogna barrträdsdominerade lundartade moskogar (NT) och mogna barrträdsdominerade friska moskogar (NT). Av de här naturtyperna är de mest representativa områdena stora och i naturtillstånd, samt skapar enhetliga helheter. De torra skogsområdena är till största delen representativa och gamla tämligen torra moskogar (CR), men i allmänhet är de torra skogsområdena och bergsområdena utsatta för kraftig slitna på grund av rekreation. De öppna berghällarna är sällsynt vidsträckta, mångartade och även kalkhaltiga (kalkhalten 1%). Stenåkrarna och flyttblock, torformationer och raukar av silikatsten förekommer vidsträckt över hela Havsrastböle området.

Målsättningen med skötsel- och användningsplanen utöver naturskydd är att dirigera områdets rekreatiansanvändning, så att den biologiska naturmångfalden i naturskyddsområdet och Havsrastböles omgivning bevaras, eller till och med förbättras.

Den största framtida utmaningen för naturskydd i området är stadens befolkningstillväxt. Ökande invånarantal ökar även användningen av området, eftersom området blir ett närrekreatiansområde för många människor. Ökad rörelse och användning av området kan oundvikligen leda till slitage på undervegetationen och ökad nedskräpningen, ifall denna fråga inte beaktas till exempel vid planering av rutter och informationsskyltar.

Nyckelord: naturskydd, naturskyddsområde, skötselplan, användningsplan, skog, Havsrastböle, stenåker

Description

Author	Metsänen, T., Still, S. & Yrjölä, R.
Title	Maintenance and utilisation plan of Meri-Rastila Nature Reserve for the years 2025–2034
Series name	Publications of the City of Helsinki Urban Environment Division
Series number	VVVV:NO
Time of publication	KK:VVVV
Pages	87
Appendices	5
ISBN	XXX-XXX-XXX-XXX-X
ISSN	2489–4230 (web publication)
Language, entire work	Finnish
Language, summary	Finnish, Swedish, English

Summary:

Meri-Rastila forest and ancient coastal stone areas are located between Meri-Rastila and Vartiokylänlahti, north of Ramsinniemi. The extent of the proposed conservation area is approximately 32.9 hectares and it is owned by the city of Helsinki. Area is formed of two sub-areas, the Meri-Rastila forest and the ancient coastal rock of Meri-Rastila north from the forest. The Meri-Rastila forest area is included in Helsinki's valuable bird areas and the area also includes Helsinki's most valuable polyporesites. In addition, part of the area belongs to an important bat area. The Meri-Rastila forest area is a central part of the green finger of the land areas of the Eastern Helsinki Cultural Park.

The forest of Meri-Rastila consist from varied and diverse habitat types, the majority of which are mature conifer-dominated herb-rich heath forests (NT) and mature conifer-dominated mesic heath forests (NT). The most representative areas of these habitat types are large and natural and create unified areas. The drier forests are mainly representative of old sub-xeric heath forests (CR), but the dry areas and rocks in the area suffer from humanerosion. The open rocks are unusually large, diverse and even have a lime effect (lime content 1%). Boulder fields of raised beaches and siliceous erratic boulders, tors and stacks also occur widely in the entire Meri-Rastila area.

In addition to nature conservation, the aim of the maintenance and utilisation plan is to guide and direct the recreational use of the area in order to preserve, or even improve the biodiversity of the conservation area and the surrounding of Meri-Rastila.

The main future challenge for nature conservation of the area is the increase of inhabitants of the surrounding city region. As the number of inhabitants increases, so does the use of the area, as it becomes a local recreation area for many people. Increased passage in an area can inevitably lead to vegetation erosion and increased littering if this is not taken into account, for example, in the design of routes and guideposts.

Key words: nature reserve, nature conservation area, maintenance plan, utilisation plan, forests, Meri-Rastila.

Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii Helsingin kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, rakennusvalvonnasta sekä ympäristöön liittyvistä palveluista.